

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY

Arts & Culture Research Lab Observorium

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY PRESS

ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗ ART PROJECT

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΑΜΑΛΙΑ ΧΑΡΙΚΙΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

CAMPUS NOVEL, ΕΒΑ ΪΣΛΕΙΦΣ, ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΒΕΪΝΟΓΛΟΥ, ΜΑΡΙΑ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΟΤΡΕΤΣΟΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΑΜΠΡΟΥ, ΜΑΡΙΑ ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΛΑΜΑΡΗΣ, ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΑΖΗΣΗ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΛΑΜΕ, ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΗΦΟΣΤΡΑΤΟΥΔΑΚΗ, ΑΛΕΞΗΣ ΦΙΔΕΤΣΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΔΑΥΡΙΟΥ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ ΔΑΥΡΙΟΥ

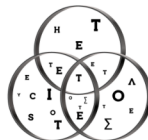
ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΕΡΑΜΙΚΗΣ ΑΚΕΛ -
ΠΑΝΟΣ ΒΑΔΣΑΜΑΚΗΣ

ΟΡΥΚΤΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΚΑΜΑΡΙΖΑΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΔΑΥΡΙΟΥ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Μ. ΒΛΑΔΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΚΑΓΙΑΦΑ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΙΑΠΠΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΥΚΑΣ

ΕΙΡΗΝΗ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ
ΑΣΗΜΑΚΗΣ ΧΑΔΟΥΜΕΛΗΣ
ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΜΠΟΥΛΟΥΚΙ
- ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΜΕΪΜΑΡΟΓΛΟΥ & ΙΩΑΝΝΑ ΝΤΟΥΤΣΗ

LAVREOTIKI ART PROJECT

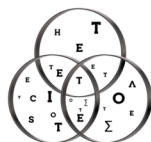
"MERE BELLIES"

The general point here is that, in the Homeric world, travelers and itinerant oral poets were presumed to adjust their tales to fit the tastes and beliefs of a local audience. Sometimes in the Odyssey people say a wanderer will always lie because he has a belly; other times they say he will lie until he's fed. Either way, we have again the link the Muses claim between lying and being a mortal who must eat. Conversely (as we saw when speaking of sacrifice), an immortal being is by definition one who is free of the odious stomach; the Muses have it that immortal truths cannot be uttered except by those who are similarly free.

TRICKSTER MAKES THIS WORLD

Mischief, Myth, and Art

Lewis Hyde

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY

Arts & Culture Research Lab Observorium

Όλα τα δικαιώματα διατηρούνται. Κανένα μέρος αυτής της έκδοσης δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί, να αποθηκευτεί σε σύστημα ανάκτησης ή να μεταδοθεί, με οποιαδήποτε μορφή ή με οποιοδήποτε μέσο, ηλεκτρονικό, μηχανικό, φωτοτυπικό, ηχογραφημένο ή άλλο, χωρίς την προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Έκδοση THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY

VVV, Attica, Greece

www.thetelossociety.com

Εκδότρια Γεωργία Κοτρέτσος

Lavreotiki Art Project

ISSN 2732-706X

Οκτώβριος, 2022

Επιμέλεια σύνταξης, Γεωργία Κοτρέτσος & Νεφέλη Καούτσκη

Επιμέλεια αντιγράφου, Σουζάνα Φάις

Επιμελήτρια δράσης, Αμαλία Χαρικιοπούλου

Σχεδιασμός TTS

Τυπώθηκε στην Αθήνα από το Τυπογραφείο ΠΛΕΤΣΑΣ - ΚΑΡΔΑΡΗ

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY, Inc. Copyright 2022

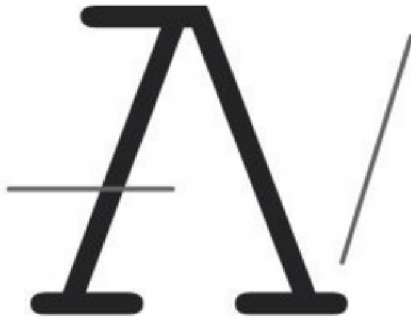
THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY, Inc. All rights reserved

VVV, Attica, Greece

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

06	ΛΑΥΡΕΟΤΙΚΙ ART PROJECT ΕΠΙΜΕΛΗΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
10	ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΠΡΩΤΗ 17 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2022 ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΔΕΥΤΕΡΗ 07 ΜΑΪΟΥ 2022 ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΤΡΙΤΗ 18 ΙΟΥΝΙΟΥ 2022
17	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ
19	ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΜΑΛΙΑ ΧΑΡΙΚΙΟΠΟΥΛΟΥ
21	ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΙ CAMPUS NOVEL ΕΥΑ ΪSLEIFS ΑΥΤΟΥΣΤΟΣ ΒΕΪΝΟΓΛΟΥ ΜΑΡΙΑ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΟΤΡΕΤΣΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΑΜΠΡΟΥ ΜΑΡΙΑ ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗ ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΔΑΜΑΡΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΑΖΗΣΗ ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΔΑΜΕ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΗΦΟΣΤΡΑΤΟΥΔΑΚΗ ΑΔΕΞΗΣ ΦΙΔΕΤΣΗΣ
28	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
65	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ ΘΕΡΜΕΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

LAVREOTIKI ART PROJECT

Το Lavreotiki art project προσκαλεί επαγγελματίες της σύγχρονης τέχνης να ανακαλύψουν και να ερευνήσουν την πολιτιστική κληρονομιά της Λαυρεωτικής (άυλη, υλική και περιβαλλοντική). Οι συμμετέχοντες θα δημιουργήσουν καινούργιο έργο και θα συμμετάσχουν σε ομαδική παρουσίαση.

Η Λαυρεωτική είναι το ΝΑ άκρο της Αττικής. Το τοπωνύμιο Λαύριο, και εκτενέστερα η Λαυρεωτική, συνδέονται με τη λέξη λαύρα-λαύρη που σημαίνει στενωπό πέρασμα, υπόγειο στενό πέρασμα, μεταλλευτική στοά (Μάνθος, 2017). Το υπόστρωμα είναι πλούσιο σε ορυκτά και χρονολογείται από την προϊστορική εποχή. Η εκμετάλλευση των πολύτιμων υλικών είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη κοινωνικών και βιομηχανικών δομών. Πλήθος ευρημάτων υπάρχουν στην περιοχή και εκτιμάται ότι η Λαυρεωτική είναι ένας πολυεπίπεδος τόπος που το τοπίο του είναι μνημείο (Καφαφα, 2018).

Από την αρχαιότητα, η εξόρυξη έγινε κεντρική δραστηριότητα στην περιοχή. Στην κλασική εποχή τα ορυχεία της Λαυρεωτικής χρηματοδοτούσαν την πόλη-κράτος της Αθήνας. Μετά από μια μακρά περίοδο υποπαραγωγής, η εξόρυξη και η μεταλλουργία αναβίωσαν τον 19ο αιώνα, όταν ιδρύθηκαν η Γαλλική Εταιρεία Μεταλλείων και η Ελληνική Μεταλλευτική Εταιρεία (Λαυρίου Μεταλλουργική Εταιρεία).

Στη Λαυρεωτική βρίσκονται σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι. Το αρχαίο θέατρο του Θορικού, ο ναός του Ποσειδώνα στο Σούνιο, οι 5 μνημειακοί τάφοι στο λόφο Βελατούρι στο Θορικό, το σπηλαιώδες ορυχείο 3 στο Θορικό και ο αρχαιολογικός χώρος της Σούριζας στον Εθνικό Δρυμό Σουνίου. Επίσης, το Χάος στον Εθνικό Δρυμό του Σουνίου είναι ένας σημαντικός γεωλογικός χώρος (Καφαφα, 2018, σελ. 104-108).

Ο ερευνητικός χαρακτήρας του project ενδυναμώνεται από τις μονοήμερες περιηγήσεις που οργανώνονται με άξονα την πολιτιστική κληρονομιά της Λαυρεωτικής.

Οι περιηγήσεις στοχεύουν οι συμμετέχοντες να μάθουν για τον ιστορικό, γεωλογικό, και αρχαιολογικό πλούτο της Λαυρεωτικής και να τους φανερωθούν τα σημεία της θεάσης αυτών των ενοστίων.

Η Γούλα και ο Χατζημιχάλης αναλύουν τα διαφορετικά στοιχεία που συνθέτουν την αίσθηση του τοπίου της Λαυρεωτικής. Στο κείμενό τους «Αντιληπτικό και Πολιτιστικό Τοπίο» αναφέρουν: α) τα αρχαία και σύγχρονα τα μνημεία, β) «το ομαλό εσωτερικό ανάγλυφο με τις πολλαπλές θεάσεις», γ) την ακτογραμμή και τους ορίζοντες, δ) τη Μακρόνησο που μοιάζει με έναν «άλλο» τόπο που είναι πάντα παρόν, ε) το μεσογειακό δάσος, ζ) την παράνομη οικοδόμηση, η) την πόλη, το λιμάνι και τους υπόλοιπους οικισμούς, θ) το οδικό δίκτυο.

Αναλύοντας το πολιτιστικό και αντιληπτικό τοπίο της Λαυρεωτικής, υπογραμμίζουν ότι, αν και η πολιτιστική κληρονομιά της Λαυρεωτικής είναι στενά συνδεδεμένη με τα αρχαία μνημεία και τη γεωλογία, η Λαυρεωτική είναι δημοφιλής αποκλειστικά για τον Ναό του Ποσειδώνα, για την πόλη του Λαυρίου και για το λιμάνι. Το πλήθος στοιχείων που αποκαλύπτουν τη σημασία της περιοχής (και αναφέρονται παραπάνω)- παραμένουν απαρατήρητα, σαν να είναι κρυμμένα από το τοπίο. Η Καφαφα (2018) προτείνει ότι για να γίνει αντιληπτή η πολιτιστική κληρονομιά της Λαυρεωτικής θα ήταν χρήσιμο οι επισκέπτες να επιστρέψουν στο μέρος και έτσι να γνωρίσουν τον τόπο για αυτό που πραγματικά είναι: ένας σύνθετος, πολυεπίπεδος τόπος (σελ. 16).

Η διαδικασία των περιηγήσεων και η έρευνα των συμμετεχόντων, θυμίζει περιπλάνηση, αναζήτηση και πολλαπλές αφίξεις στον τόπο. Θα μπορούσε κανείς να φανταστεί τους συμμετέχοντες να περιπλανώνται με ελαφρά βήματα και με ελιγμούς, για να «ανακαλύψουν το πνεύμα ή τις σκέψεις που έχουν περάσει από εκεί» (Solnit, 2014, σελ. 76), τα έντονα ή ανεπαίσθητα στοιχεία που υπάρχουν στα περιθώρια του τόπου και τον χαθιστούν ένα πολιτιστικό τοπίο. Αναφερόμενοι στον όρο 'πολιτιστικό τοπίο', ο Norberg-Schulz (1980) μίλησε εκτενώς για το «πνεύμα του τόπου» θέλοντας να εστιάσει στα διακριτά και πολιτιστικά στοιχεία που αν γίνουν αντιληπτά, τότε ο άνθρωπος θα έχει πλήρως αντιληφθεί τον τόπο (τον χώρο), και άρα θα τον έχει κατοικήσει.

Στόχος του Lavreotiki art project είναι να προωθήσει τις σύγχρονες καλλιτεχνικές πρακτικές και την πολιτιστική κληρονομιά. Ο συγκερασμός αυτών μπορεί να συνδράμει στην εξέλιξη της σύγχρονης εικαστικής γλώσσας και των προβληματικών της, όπως και να φέρει στην επιφάνεια την μοναδικότητα ή τη ζωή του τόπου.

Η γη, το τοπίο και η ιστορία της Λαυρεωτικής γίνονται το εργαστήριο δημιουργίας και παραγωγής των συμμετεχόντων. Οι συμμετέχοντες είναι σαν εξερευνητές, ενώ η έρευνα και το έργο τους γίνεται ο χώρος που νοερά ξεδιπλώνει το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον.

Βιβλιογραφία

Γούλα, Μ. & Χατζήμιχάλης, Κ. 'Αντιληπτικό και Πολιτιστικό Τοπίο'. *Greekscapes; Δετό φωτογραφικός άτλαντας ελληνικών τοπίων. Ανακτήθηκε από:*
<http://www.greekscapes.gr/index.php/2010-01-21-16-47-29/enot/95-topiaenotites/2010-01-22-12-50-29/224-laureotiki-3>

Ζευκίλη, Δ. (2022). 'Με το Lavreotiki art project το τοπίο και η ιστορία της Λαυρεωτικής γίνονται το εργαστήριο δημιουργίας'. *Αθηνόραμα*
<https://www.athinorama.gr/texnes/3006318/me-to-lavreotiki-art-project-to-topio-kai-i-istoria-tis-laureotikis-ginontai-ergastirio-eikastikis-dimiourgias/>

Kayafa, M. (2018). 'Multiple readings of the mining landscape in Lavreotki (SE Attica, Greece)'. *Bulletin of the Geological Society of Greece*, 53(1), 99–124.
<https://doi.org/10.12681/bgsg.18639>

Norberg-Schulz, C., Norberg-Schuls, N., & Borsano, G. (1980). *Genius Loci*. New York, USA: Rizzoli.

Solnit, R. (2014). *Wanderlust: A History of Walking*. London, GB: granta.

1. Οι συμμετέχοντες Αύγουστος Βεϊνόγλου, Μαρία Ευσταθίου, Μαρία Νικηφοράκη, Κατερίνα Παπαζήση πάνω στο λόφο (dry tomb). Το dry tomb είναι ένα από τα έργα εξυγίανσης του Τεχνολογικού Πολιτισμικού Πάρκου Λαυρίου. Κάτω από το λόφο έχουν ταφεί ρυπασμένα εδάφη με αρσενικό.
2. Βασιλική Σηφοστρατουδάκη, Οι συμμετέχοντες Αύγουστος Βεϊνόγλου, Μαρία Ευσταθίου, Μαρία Νικηφοράκη, Κατερίνα Παπαζήση με την διοργανώτρια και επιμελήτρια Αμαλία Χαρικιοπούλου πάνω στο λόφο (dry tomb).
3. Περιήγηση στον αρχαιολογικό χώρο της Σούριζας στον Εθνικό Δρυμό Σουνίου.
4. Μέρος των υποδομών του Τεχνολογικού Πολιτισμικού Πάρκου Λαυρίου.
5. Κεραμικά του Μουσείου Κεραμικής ΑΚΕΛ - Πάνος Βαλσαμάκης.
6. Ο Αναστάσιος Μ. Βλάχος μπροστά στη φωτογραφία του διατηρητέου κτιρίου της δεξαμενής καθίζησης μεταλλεύματος της Εταιρείας των Μεταλλουργείων Λαυρίου, του οποίου σήμερα σώζονται μόνο κάποια ερείπια. Όταν ξαναχτιστεί το κτίριο της δεξαμενής καθίζησης μεταλλεύματος, θα στεγάσει την συλλογή του Μουσείου Κεραμικής ΑΚΕΛ - Πάνος Βαλσαμάκης και την Εταιρεία Μελετών Λαυρίου.
7. Οι συμμετέχουσες Μαρία Ευσταθίου και Κατερίνα Παπαζήση πάνω στο λόφο (dry tomb).

ΠΕΡΙΓΗΣΕΙΣ

Ώρα: 10:00

Τόπος: Ορυκτολογικό Μουσείο Καμάρizas, Άγιος Κωνσταντίνος Αττικής 19500

Ιστοσελίδα:

<http://oryktologikomouseiokamarizas.blogspot.com/?m=1>

Θεματική: Ο γεωλογικός και ορυκτός πλούτος της Λαυρεωτικής και τα γεγονότα που συνέβαλαν στην εξέλιξη της νεότερης βιομηχανικής δραστηριότητας (1871-1990) στη Λαυρεωτική.

Εισαγωγή: Ειρήνη Μιχαηλίδου.

Ώρα 12:00

Τόπος: Επίσκεψη στη στοά «Παρών», την αρχαία στοά, την μεγάλη καριέρα και το αρχαίο ελικοειδές πλυντήριο στην κοιλάδα Μπερτζέκος.

Θεματική: Η μεταλλευτική δραστηριότητα στα αρχαία χρόνια και την περίοδο (1871-1990) στη Λαυρεωτική.

Εισαγωγή: Ειρήνη Μιχαηλίδου.

1

2

3

4

(Σελίδα 10) Παναγιώτης Λάμπρου, Η συμμετέχουσα Γεωργία Κοτρέτσος στη στοά «Παρών».

1. Branko Rieck, Βελόνες από γαλάζιο σερπιερίτη, μπλε αζουρίτης, πρασινωπός βοτρωειδής ροζασίτης και διαφανείς κρύσταλλοι γύψου από το ορυχείο «Χριστιάνα». FOV: 13 mm, διαδικτυακή πηγή:

<https://www.oryktosploutos.net/2020/12/%CF%84%CE%B1-x%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-0%CF%81%CF%85%CE%BA%CF%84%CE%AC-tl-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BB%CE%B1%CF%85%CF%81%CE%B5%CF%89%CF%84%CE%B9/>.

2. Γεωργία Κοτρέτσος, Οι συμμετέχοντες, Κατερίνα Παπαζήση και Παναγιώτης Λάμπρου.

3. Γεωργία Κοτρέτσος, Αναπαράσταση εμπλουτισμού μεταλλεύματος στην κλασική εποχή,

4. Εισαγωγή της Ειρήνης Μιχαηλίδου, γεωπόνου και αναπληρώτρια υπεύθυνη του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δαυρίου.

Ώρα: 10:00

Τόπος: Τεχνολογικό Πολιτιστικό Κέντρο Λαυρίου, Δαύριο 19500

Ιστοσελίδα: <https://www.ltcp.ntua.gr/>

Θεματική: Η νεότερη βιομηχανική περίοδος της Λαυρεωτικής, τα γεγονότα, οι άνθρωποι και η τεχνολογία που συνέβαλαν σε αυτή.

Εισαγωγή: Ασημάκης Χαδουμέλης.

Ώρα: 12:00

Τόπος: Αρχαίο θέατρο Θορικού, Δαύριο 19001

Θεματική: Το μεταλλευτικό - μεταλλουργικό κέντρο και ο οικισμός στο Θορικό.

Εισαγωγή: Δρ. Μαρία Καγιάφα.

Ώρα: 13:30

Τόπος: Αρχαιολογικό Μουσείο Λαυρίου, Δαύριο 19500

Ιστοσελίδα: http://odysseus.culture.gr/h/1/gh151.jsp?obj_id=3321

Θεματική: Το μεταλλευτικό - μεταλλουργικό Λαύριο στα αρχαία χρόνια και τα ευρήματα από την σπηλιά του Κίτσου που κατοικήθηκε τη νεολιθική εποχή.

Εισαγωγή: Δρ. Μαρία Καγιάφα.

Ώρα 15:00

Τόπος: 'Ρέρρας', παραδοσιακή ταβέρνα στην ψαραγορά του Λαυρίου, Κων/νου Πλειώνη και Ανδρέα Αλεξάνδρου, Δαύριο 195 00

Μεσημεριανό Γεύμα.

Ώρα 18:00

Τόπος: κοιλάδα της Σούριζας, Εθνικός Δρυμός Σουνίου, Λαύριο, 195 00

Θεματική: Η κοιλάδα της Σούριζας - τα μεταλλευτικά επιφανειακά και υπόγεια εξορυκτικά έργα και τα συγκροτήματα εγκαταστάσεων πλυντηρίων υδρομηχανικού εμπλουτισμού μεταλλεύματος.

Επεξήγηση: Γιάννης Διάπτης.

Συμβολή: Νικηφόρος Μειμαρόγλου και Ιωάννα Ντούτση.

Επιπλέον Επίσκεψη

16 Ιουνίου 2022

Ώρα: 10:00

Τόπος: Εργαστήριο Τεχνικών Υλικών Αρχιτεκτονικής ΕΜΠ, Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, Κτίριο Αντοχής Υλικών

Θεματική: Δείγματα υλικών και κονιαμάτων από μελέτες και έργα συντήρησης, εργαστηριακά μηχανήματα.

Εισαγωγή: Νικηφόρος Μειμαρόγλου και Ιωάννα Ντούτση.

1

2

3

4

(Σελίδα 12) Αρχαιολογικός χώρος της Σούριζας στον Εθνικό Δρυμό Σουνίου.

1. Περιήγηση και ξενάγηση στον αρχαιολογικό χώρο της Σούριζας στον Εθνικό Δρυμό Σουνίου από τον Γιάννη Λιάπη, συντηρητή αρχαιοτήτων.
2. Ξενάγηση στο Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου από τον Ασημάκη Χαδουμέλη, μηχανικό και διευθυντή του Τεχνολογικού Πολιτιστικού Πάρκου Λαυρίου.
3. Ξενάγηση στο αρχαίο θέατρο του Θορικού από τη Δρ. Μαρία Καγιάφα, αρχαιολόγο και υπεύθυνη του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Λαυρίου.
4. Ξενάγηση στο Αρχαιολογικό Μουσείο Λαυρίου από τη Δρ. Μαρία Καγιάφα, αρχαιολόγο και υπεύθυνη του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Λαυρίου.

Ώρα: 16:00

Τόπος: Μουσείο Κεραμικής ΑΚΕΛ - Πάνος Βαλσαμάκης, Παλαιό Α' Δημοτικό Σχολείο, Λεωφ. Ελευθερίου Βενιζέλου 1, Λαύριο 19500

Ιστοσελίδα: <https://emel.gr/mouseio-keramikis/>

Θεματική: Το έργο του κεραμοποιού και καλλιτεχνικού διευθυντή του εργοστασίου κεραμικής ΑΚΕΛ ΑΕ στο Λαύριο, Πάνου Βαλσαμάκη και η δράση της Εταιρείας Μελετών Λαυρεωτικής.

Εισαγωγή: Αναστάσιος Μ. Βλάχος.

*Η συλλογή του μουσείου εκτίθεται προσωρινά στο Παλαιό Α' Δημοτικό Σχολείο. Στο μέλλον η συλλογή της ΑΚΕΛ θα στεγάζεται στο διατηρητέο κτίριο της δεξαμενής καθίζησης μεταλλεύματος της Εταιρείας των Μεταλλουργιών Λαυρίου.

Ώρα: 18:30

Τόπος: Τεχνολογικό Πολιτιστικό Κέντρο Λαυρίου & σημεία στην πόλη του Λαυρίου, Λαύριο 19500

Θεματική: Η ρύπανση που έχει προκληθεί από τις μεταλλευτικές και μεταλλουργικές δραστηριότητες των τελευταίων 100 χρόνων στο Λαύριο και τα έργα εξυγίανσης.

Εισαγωγή: Ειρήνη Μιχαηλίδου.

Ώρα: 21:30

Τόπος: 'Φόρος', παραδοσιακή ταβέρνα στην είσοδο της πόλης του Λαυρίου, απέναντι από τον σταθμό τρένου που εισέπρατταν τους φόρους από τα εισαγόμενα προϊόντα που έφταναν στο Λαύριο, Θορικό Λαυρίου, 19500

Βραδινό Γεύμα.

1

2

3

4

(Σελίδα 14) Οι συμμετέχοντες Αύγουστος Βεϊνόγλου, Μαρία Ευσταθίου, πάνω στο λόφο (dry tomb).

1. Λόφος (dry tomb) όπου έχουν ταφεί ρυπασμένα εδάφη με αρσενικό. Το dry tomb είναι ένα από τα έργα εξυγίανσης στο Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου. Στο βάθος στέκονται οι συμμετέχοντες Campus Novel, η Βασιλική Σηφοστρατουδάκη και Αλέξης Φιδετζής, μαζί με την Ειρήνη Μιχαηλίδου.
2. Μέρους των υποδομών του Τεχνολογικού Πολιτιστικού Πάρκου Λαυρίου. Η λήψη της φωτογραφίας έχει γίνει από το λόφο (dry tomb) που έχουν ταφεί ρυπασμένα εδάφη με αρσενικό.
3. Οι συμμετέχοντες Campus Novel (Γιάννης Δελαγραμμάτικας), Αύγουστος Βεϊνόγλου, Μαρία Ευσταθίου, Μαρία Νικηφοράκη, Κατερίνα Παπαζήση, Βασιλική Σηφοστρατουδάκη, Αλέξης Φιδετζής και η Ειρήνη Μιχαηλίδου.
4. Εργαλεία και υλικά για τη δημιουργία κεραμικών στο Μουσείο Κεραμικής ΑΚΕΛ-Πάνος Βαλαμαάκης.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΕΡΙΓΗΣΕΩΝ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ

Αναστάσιος Μ. Βλάχος - πρόεδρος της Εταιρείας Μελετών Λαυρεωτικής.

Δρ. Μαρία Καγιάφα - αρχαιολόγος και υπεύθυνη του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Λαυρίου.

Γιάννης Διάπης - συντηρητής μνημείων & έργων τέχνης και μουσειολόγος.

Δημήτρης Λουκάς - πρόεδρος του Ορυκτολογικού Μουσείου Καμάριζας.

Ειρήνη Μιχαλίδου - γεωπόνος και αναπληρώτρια υπεύθυνη του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Λαυρίου.

Ασημάκης Χαδουμέλης - μηχανολόγος μηχανικός και διευθυντής του Τεχνολογικού Πολιτιστικού Πάρκου Λαυρίου.

Μπουλούκι - περιοδεύον εργαστήριο για τις παραδοσιακές τεχνικές δόμησης με τους επιστημονικούς συνεργάτες:

Νικηφόρο Μείμαρλόγλου - πολιτικός μηχανικός με μεταπτυχιακές σπουδές στην 'Προστασία Μνημείων, Υλικά και Επεμβάσεις Συντήρησης' στο ΕΜΠ. Είναι υποψήφιος διδάκτορας στη σχολή Πολιτικών Μηχανικών στο ΕΜΠ και εκπονεί την έρευνα του στο 'Εργαστήριο Τεχνικών Υλικών Αρχιτεκτονικής ΕΜΠ'. Η έρευνα του επικεντρώνεται στη συντήρηση αρχαίων μνημείων και στα ιστορικά και παραδοσιακά δομικά υλικά.

Ιωάννα Ντούτση - χημικός μηχανικός με μεταπτυχιακές σπουδές στην 'Προστασία Μνημείων, Υλικά και Επεμβάσεις Συντήρησης' στο ΕΜΠ. Είναι υποψήφια διδάκτορας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Βασικό μέρος της έρευνας της είναι η μελέτη ιστορικών τεχνολογιών γύρω από τον υλικό πολιτισμό υπό το πρίσμα της σύγχρονης ερμηνείας και χρήσης τους.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Αμαλία Χαρικιοπούλου

Γεν. 1984, Αθήνα

Η **Αμαλία Χαρικιοπούλου** σπούδασε Καλές Τέχνες στο Central Saint Martins (MA in Fine Arts, 2013-15) και Ιστορία της Τέχνης και Φιλοσοφία στο Deree - Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδος. Έχει συμμετάσχει σε ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Την ενδιαφέρουν οι καλλιτεχνικές πρωτοβουλίες (artists' initiatives), γιατί αποτελούν συμμετοχικές δράσεις και προσφέρουν τις προϋποθέσεις για καλλιτεχνική έρευνα και πειραματισμό.

Η έννοια της περιπλάνησης και της αναζήτησης μορφών-αντικειμένων-ιστοριών που παρατείνουν την αίσθηση της νοσταλγίας και της ευθραυστότητας είναι κοινά στοιχεία στην καλλιτεχνική της πρακτική και στα projects που οργανώνει.

Το 2016 οργάνωσε το art residency 'Ερημιά Αμοργός' σε συνεργασία με τον Δήμο Αμοργού, του φορέα της Νότιας Αμοργού και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Αλλά projects που έχει επιμεληθεί είναι: 'A Field Guide to Getting Lost', 2018 σε συν-επιμέλεια με την Ισμήνη Κίνγκ και το 'A Field Guide to Getting Lost, Vol. 2' σε συν-επιμέλεια με τη Χριστίνα Δήληρη.

Το 2018 επιλέχθηκε στο ανοιχτό κάλεσμα για νέους και νέες έως 35 ετών, για την κατάθεση επιμελητικών προτάσεων από το TAF / the art foundation και για να συμμετάσχει στο European Academy of Participation στο Βουκουρέστι (συντελεστές: UAL - Central Saint Martins, UNARTE, Aix Marseille Université, Goethe Institute, Erasmus+ Programme of the European Union)

ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΙ

Campus Novel

2011, Αθήνα

Η ομάδα **Campus Novel** είναι βασισμένη και δραστηριοποιείται στην Αθήνα από το 2011. Πρόκειται για ένα αυτοδιαχειριζόμενο εικαστικό σχήμα που διερευνά την αρχαιολογία του σύγχρονου ως αναστοχαστική πρακτική απόδοσης νημάτος. Οι Campus Novel ενσωματώνουν στις δράσεις τους νήματα σκέψης από διαφορετικά γνωστικά πεδία προτείνοντας μια φόρμα ανοιχτού διαλόγου χωρίς εγγυήσεις, ασφάλειες ή προκαθορισμένες ομολογίες.

Η ομάδα έχει σχεδιάσει και επιμεληθεί συμμετοχικές project-based πρωτοβουλίες, ερευνητικά εργαστήρια, εκθέσεις, προγράμματα φιλοξενίας καλλιτεχνών και συμμετέχει ενεργά σε συσχετισμένες συναθροίσεις, ανεξάρτητες εκδόσεις, συνέδρια, καλλιτεχνικές διαλέξεις καθώς επίσης και σε πλήθος εικαστικών διοργανώσεων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Οι Campus Novel αποτελούνται από τους εικαστικούς Ινώ Βαρβαρίτη, Γιάννη Δελαγραμμάτικα, Γιάννη Σινιόρογλου.

Eva Ísleifs

Γεν. 1982, Ρέικιαβικ

Η **Eva Ísleifs**, ζει και εργάζεται στο Ρέικιαβικ και στην Αθήνα. Αποφοίτησε με πτυχίο Καλών Τεχνών από την Ακαδημία Τέχνης της Ισλανδίας και με Master στη Γλυπτική από το Edinburgh College of Art 2010. Το 2016 δημιούργησε με τη N. Niederhauser και τη Z. Χατζηγιαννάκη το A-DASH στην Αθήνα, έναν εκθεσιακό χώρο με εργαστήρια για καλλιτέχνες. Έχει εκθέσει τη δουλειά της διεθνώς και έχει συν-επιμεληθεί εκθέσεις και εργαστήρια.

Το έργο της Εύας αντικατοπτρίζει συχνά τον εξουθενωμένο άνθρωπο, το πώς αντιλαμβάνεται ο άνθρωπος τον εαυτό του, την καθημερινότητα και τον κοινωνικό λόγο.

Αμφισβητώντας τι είναι πολύτιμο και πως προκύπτουν οι κοινωνικές αξίες, στα έργα της παρατηρείται το στοιχείο του χιούμορ και το παιχνίδι μεταξύ του αστέιου και της απελπισίας. Τα έργα της θυμίζουν αντίγραφα αντικειμένων που αναιρούν τον αρχικό τους σκοπό και τη συμβολική τους αξία. Συχνά τα αντικείμενα τα χρησιμοποιεί για να δημιουργήσει γλυπτικές εγκαταστάσεις και performances.

Αύγουστος Βεινόγλου
Γεν. 1982, Αθήνα

Ο **Αύγουστος Βεινόγλου** ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Αποφοίτησε από το Edinburgh College of Art, University of Edinburgh με BA (Hon), (MFA) στο τμήμα γλυπτικής. Είναι εκπαιδευτικός εικαστικός στο Κολλέγιο Αθηνών καθώς και ιδρυτής και καλλιτεχνικός διευθυντής του Snehta residency στην Αθήνα. Έχει διατελέσει διοικητικό μέλος στο Edinburgh Sculpture Workshop στη Σκωτία και έχει εργαστεί σε εκπαιδευτικούς οργανισμούς ειδικής αγωγής στην Σκωτία. Έχει εκθέσει δουλειά του στην Μ. Βρετανία, ΗΠΑ, Εσθονία, Ολλανδία, Ελβετία, Ελλάδα και έχει πραγματοποιήσει Art residencies στους παρακάτω οργανισμούς: The Royal Scottish Academy, Φλωρεντία. Babayan Art house, Τουρκία. The John Mooney foundation, Σικάγο. Dordtyard, Ολλανδία, Amorgos Erimia project, Ελλάδα. Colm Cillie, Convocation residency in Rassey, Glasgow School of Art.

Το έργο του πραγματώνεται με την περιπατητική σχέση του θεατή με το έργο, το οποίο έχει τη μορφή ήπιων εικαστικών επεμβάσεων. Οικειοποιείται χώρους και αντικείμενα, αναδεικνύοντας στοιχεία του χώρου με ίχνη ιστορικότητας. Συχνά επιλέγει αρχιτεκτονικά στοιχεία και υλικά που περιγράφουν τη μεταβατική κατάσταση χώρων και γεγονότων. Του αρέσει να επεξεργάζεται συναισθήματα μελαγχολίας, ιερότητας και παγίδευσης (entrapment), ως μέσα που υποκινούν επιθυμίες μέσα σε ένα ποιητικά σχεδιασμένο χώρο.

Μαρία Ευσταθίου
Γεν. 1977, Αθήνα

Η **Μαρία Ευσταθίου** ζει και εργάζεται στην Ελλάδα. Σπούδασε γλυπτική στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών στην Αθήνα και Fine Art Media στο Slade School of Fine Art, UCL στο Λονδίνο. Στην πρακτική της χρησιμοποιεί κυρίως κεραμικά, γύψο, χαρτί, κολλάζ και αυτοσχέδιες τεχνικές τυτώματος.

Είναι συνιδρύτρια του Sektor30, μίας κυψέλης εργαστηρίων με εγκαταστάσεις γλυπτικής και χαρακτηριστικές για εικαστικούς. Συνεργάζεται με την Ελευθερία Τσέλιου Gallery στην Αθήνα.

Έχει συμμετάσχει σε πολλές ατομικές και ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Πρόσφατες εκθέσεις της περιλαμβάνουν τα *The Landscape Show* (2022), *Eleftheria Tseliou Gallery* (Αθήνα), *Bruchlinie* (2021), *BcMA Gallerie* (Βερολίνο), *Short Lines and Tall Shapes* (2021), *Rosegger Grundschule* (Βερολίνο), *Mötley Crëw*, (2021), *Δημοτικό Σχολείο Τριαντάρου (Τήνος)*, *Still Life* (2019), *Ελευθερία Τσέλιου Gallery* (Αθήνα).

ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΙ

Γεωργία Κοτρέτσος

Γεν. 1978, Θεσσαλονίκη

Η **Γεωργία Κοτρέτσος** ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Η Κοτρέτσος είναι εικαστικός, ερευνήτρια και ιδρύτρια της THE TELOS SOCIETY. (MFA, The Art Institute of Chicago, ΗΠΑ, 2004; BFA, Durban Institute of Technology, KwaZulu Natal, Νότιος Αφρική, 2000).

Το προσωπικό της έργο επιχειρεί μια τομή και κριτική πάνω στο κατασκευάσμα του βλέπιν, μέσω μιας προσέγγισης άναρχης και απελευθερωμένης, ώστε να υπογραμμίσει ότι το να βλέπει αποτελεί μια κατάσταση που αφορά έναν συγκεκριμένο χώρο και ότι ο θεατής είναι άρρηκτο μέρος της διαδικασίας της δημιουργίας. Η βάση της καλλιτεχνικής πρακτικής της είναι η έρευνα. Είτε μέσα από τα έργα της, είτε από τα κείμενά της, τις performances, ή τις συνεντεύξεις που διεξάγει, πάντοτε προτείνει υποθετικές προσεγγίσεις πάνω στην διαδικασία παραγωγής γνώσης απαλλαγμένη από τα παραδοσιακά και ιστορικά της πλαίσια. Η πρακτική της βασίζεται σε in-situ εγκαταστάσεις με συνεργαζόμενους φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Στο παρελθόν η Κοτρέτσος ήταν ιδρυτικό μέλος του *Boots Contemporary Art Space* του St. Louis των Η.Π.Α., όπως επίσης ιδρύτρια και επικεφαλής έκδοσης του περιοδικού *Boot Print* (2006-10). Μεταξύ του 2009-13, ήταν αρθρογράφος για την PBS Arts Art:21, με την μηνιαία της στήλη *Inside the Artist's Studio*. Ενώ μεταξύ του Μαΐου του 2013 και 2014, η στήλη της δημοσιευόταν από το LABKULTUR.TV της Γερμανίας.

Παναγιώτης Λάμπρου

Γεν. 1975, Αθήνα

Ο **Παναγιώτης Λάμπρου** ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Είναι εικαστικός καλλιτέχνης και σύμβουλος τέχνης. Μελέτησε ιστορία και αισθητική της φωτογραφίας στον Φωτογραφικό Κύκλο, στην Αθήνα και έρευνα, ιστορία και αρχειοθέτηση φωτογραφίας στο Centro di Ricerca e Archiviazione della Fotografia, στο Spilimbergo της Ιταλίας.

Εργάζεται με τη Raw Sight στην Αθήνα, Ιταλία και Βελγίο. Συνεργάζεται με τους οργανισμούς, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο και Euromare. Και με τις εταιρείες COCO-MAT, METKA ΜΥΤΙΔΗΝΑΙΟΣ, Δ.Ε.Η, Thenamaris Ships Management.

Έχει συνεργαστεί για τη δημιουργία έργων τέχνης με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Ελληνικό Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, τον Ελληνικό Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, το Μουσείο Dr. Guislain, το Centro di Ricerca e Archiviazione della Fotografia.

Διδάσκει τέχνη και φωτογραφία με τον οργανισμό Buon Vento και τη Raw Sight στη Σχινόουσα, Τήλο, Μιλάνο, Μπολόνια και Αθήνα.

Έχει συνεργαστεί με τις Gallery Qbox και Elika στην Αθήνα και Barbado Gallery στην Λισαβόνα. Έργα του βρίσκονται σε δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές.

Μαρία Νικηφοράκη
Γεν. 1988, Κρήτη

Η **Μαρία Νικηφοράκη**, ζει και εργάζεται μεταξύ Αθήνας και Λονδίνου. Πειραματίζεται στο πεδίο μεταξύ περφόρμανς, φιλμ, και χορού. Τα έργα της αναζητούν τη σχέση του πολιτικού και του προσωπικού μέσω χορευο-πολιτικών.

Αποφοίτησε από την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας και το πανεπιστήμιο Goldsmiths, από το μεταπτυχιακό MFA Fine Arts. Έχει λάβει την Υποτροφία του Ιδρύματος Σπυρίδωνος Βικάτου και πολλά βραβεία εκ των οποίων το ARTWORKS του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος και το Trinity Laban Dance Award, από το τμήμα χορογραφίας του Trinity Laban Conservatoire of Music and Dance, Λονδίνο.

Η Μαρία Νικηφοράκη έχει λάβει μέρος σε πολλές εκθέσεις όπως: το V.A. Initiator, Μυστήριο 19 (Ελευσίνα Πολιτιστική Πρωτεύουσα 2023), τα Unhappy Monuments, (ΟΠΑΝΔΑ & ARTWORKS, Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος), το GOMENES performance event (Μπιενάλε Αθηνών 2015- 2017 ΟΜΟΝΟΙΑ), το Latitude Festival (Big Screen 2015 και 2014, Film Festival του Λονδίνου), το Performative Labour-ism (Performance Festival, MPA- Berlin 2014, Month of Performance, Βερολίνο), το Excentricités 3 (Performance Festival 2012, Μπεζανσόν).

Γιώργος Παλαμάρης
Γεν. 1986, Διντς

Ο **Γιώργος Παλαμάρης** ζει και εργάζεται μεταξύ Ελβετίας και Ελλάδας. Μεγάλωσε στην Αθήνα και φοίτησε στην Καλών Τεχνών Τήνου από το 2006 μέχρι το 2009 από όπου και εισήχθη με υποτροφία στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας αριστεύοντας το 2015. Έχει συμμετάσχει σε ομαδικές εκθέσεις σε Ελλάδα και εξωτερικό και έχει πραγματοποιήσει δυο ατομικές εκθέσεις σε Ισπανία και Ελλάδα. Το 2018 επιλέχτηκε ως fellow στο 10 ARTWORKS του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος και συμμετείχε στην BJCEM Biennale στην Puglia της Ιταλίας.

Παράλληλα με την εικαστική του πορεία τα τελευταία 7 χρόνια δουλεύει σε σωστικά και αναστηλωτικά προγράμματα σε αρχαιολογικούς χώρους στις Κυκλάδες σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και την ΕfA Γαλλική αρχαιολογική σχολή, μεταξύ των οποίων είναι το Δεσποτικό της Αντιπάρου και η Δήλος.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΙ

Κατερίνα Παπαζήση

Γεν. 1974, Αθήνα

Η **Κατερίνα Παπαζήση** ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Η εργαστηριακή της πρακτική έχει τις ρίζες της στη ζωγραφική και επεκτείνεται στον τρισδιάστατο χώρο μέσω της γλυπτικής και των εγκαταστάσεων. Σπούδασε Κοινωνική Ψυχολογία (BSc), Μέσα και Επικοινωνίες (MSc), στο London School of Economics, Design Studies (MA) στο Central Saint Martin's και Ζωγραφική (BA, Integrated MA) στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας, ενώ παράλληλα εκπαιδεύτηκε στον σύγχρονο χορό και σε άλλες σωματικές πρακτικές.

Έχει παρουσιάσει δύο ατομικές εκθέσεις ενώ πρόσφατες ομαδικές εκθέσεις περιλαμβάνουν τις *Εκδοχές του Κήπου*, Symptoms projects, Άμφισσα, 2018, *Νέα Αποκτήματα*, Πινακοθήκη Αβέρωφ, Μέτσοβο, 2021. Έχει επιμεληθεί ομαδικές εκθέσεις σε ιδιωτικούς χώρους, στο κατεδαφιστέο σπίτι της (Πλαστήρα 16- γκαλερί μιας χρήσης, 2006), ένα πρότζεκτ που αντιπροσώπευσε την Ελλάδα στην Μπιενάλε Νέων Καλλιτεχνών το 2008, και στο σπίτι-εργαστήριο (Domestic Matter, 2017).

Γιώργος Σαλαμέ

Γεν. 1973, Βηρυτός

Ο **Γιώργος Σαλαμέ** ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Είναι Ελληνο-Λιβανέζος καλλιτέχνης και δημιουργός ταινιών. Σπούδασε κινηματογράφο στο Paris VIII St. Denis στη Γαλλία. Έχει ζήσει στο Μπεϊτ Μερί, τη Λάρνακα, το Παρίσι, το Κάιρο και το Παλέρμο. Από το 1998 έχει δημιουργήσει βίντεο και φωτογραφικές εγκαταστάσεις, έχει σκηνοθετήσει ντοκιμαντέρ και οπτικά δοκίμια.

Η βασική του έμπνευση ήταν και θα είναι η ποίηση. Κατά μία έννοια πάντοτε η οπτική του προσέγγιση υπόκειται σε αυτή την ανέφικτη πρακτική καθώς ο ίδιος δεν ήταν ποτέ εύγλωττος σε καμία από τις πέντε γλώσσες που γνωρίζει.

Η καλλιτεχνική του προσέγγιση και έρευνα είναι ιδιότυπη, πειραματική, και σχετίζεται με την ιδέα της καθίζησης, σε φυσικό και σε μεταφορικό/μεταφυσικό επίπεδο μέσα από μία δημιουργική σύγκριση πραγματικοτήτων, γλωσσών, και αφηγήσεων. Τα βασικά του υλικά είναι αρχαία, απομαγνητοφωνήσεις, ανακατασκευές, κινήσεις, περιπάτοι, και η γενικότερη αίσθηση της ακοής. Τα project του δημιουργούνται μέσα σε μεγάλα χρονικά διαστήματα καθώς αναμένεται η εκάστοτε καθίζηση. Αυτό που αποκαλεί δημιουργική σύγκριση της πραγματικότητας είναι μία μακρά διαδικασία διαλεκτικής δημιουργίας που συμπληρώνει το έργο του σε διαφορετικά στάδια.

Βασιλική Σηφοστρατουδάκη
Γεν. 1979, Αθήνα

Η **Βασιλική Σηφοστρατουδάκη** ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Είναι εικαστικός και εκπαιδευτικός, απόφοιτη της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών Αθήνας και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου MA Fine Art, Piet Zwart Institute, Willem de Kooning Academy. Η καλλιτεχνική της πρακτική εκκινεί 'μηχανισμούς περιέργειας' επιχειρώντας μέσα από χωρικές και επιτελεστικές παρεμβάσεις/σημειώσεις να ανασυνθέσει νέα αντιληπτικά περιβάλλοντα.

Η (αυτό)-παρατήρηση, η καθημερινή εμπειρία, η ταξινόμηση ως έκφραση συγκρίσεων, παραθέσεων και μετακινήσεων αποτελούν τους τρόπους για να προκληθούν νοηματοδοτήσεις και συσχετισμοί. Μέσω της εικαστικής της πρακτικής, έχει διοργανώσει πολλαπλά διαδραστικά έργα σε συνεργασία με πολιτιστικούς και κοινωνικούς φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Πρόσφατα ερευνητικά project και εκθέσεις: 2022 - Fellow of the The Gäwrtler Foundation Grant, UFO Visitors Programme #1: Cas-co and Level Five, Brussels, Belgium, Junctions 21 & IMPACT 21, URGENT TRANSLATIONS - PACT ZOLLVEREIN, Essen Germany, 2021 FIELD-journal, Rushing to documenta 14, 2017 Art Fair Rotterdam with JOEY RAMONE, Ρότερνταμ, Ολλανδία, 2018 The Living Arts Project, Ιρλανδία, 2018 CAPACETE residency, Plo Nte Tζανέιρο, Βραζιλία.

Αλέξης Φιδετζής
Γεν. 1987, Αθήνα

Ο **Αλέξης Φιδετζής** ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Έχει κάνει σπουδές ζωγραφικής στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας και την AdBK του Μονάχου ενώ ολοκλήρωσε το μεταπτυχιακό του στο Ινστιτούτο Pratt της Νέας Υόρκης όπου εμβάθυνε σε ερευνητικές καλλιτεχνικές πρακτικές ως υπότροφος του ιδρύματος Ωνάση. Έκανε το δεύτερο μεταπτυχιακό του στην σύγχρονη ελληνική ιστορία στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Αυτή την περίοδο είναι υποψήφιος διδάκτορας της ΔΣΚΤ.

Ο Φιδετζής χρησιμοποιεί την ιστορική έρευνα ως πεδίο δημιουργίας εικαστικού λόγου μέσα από τον οποίο μπορούν να διαγνωστούν σύγχρονα πολιτισμικά, κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα. Τον ενδιαφέρει η θεσμική διαχείριση του συλλογικού κοινωνικού τραύματος αλλά και οι μέθοδοι διαμόρφωσης του κοινού μας παρελθόντος από τις δομές εξουσίας. Για το εικαστικό του έργο έχει βραβευτεί από θεσμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού συμπεριλαμβανομένου του Ιδρύματος Ωνάση και του Ιδρύματος Νιάρχου ενώ η δουλειά του έχει παρουσιαστεί σε ομαδικές και ατομικές εκθέσεις στην Ελλάδα, τις ΗΠΑ, την Ελβετία, τη Γαλλία, και τη Γερμανία.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Η ομάδα Campus Novel επιχειρεί να εντοπίσει τα φυτά που βοηθούν στην αποκατάσταση του περιβάλλοντος, να παρατηρήσει τις φυσικές διεργασίες που αργά 'θεραπεύουν' το έδαφος και να θέσει σε κρίση την ουτοπία της μεγέθυνσης επαναξιολογώντας τα οικολογικά και πολιτικά όρια της.

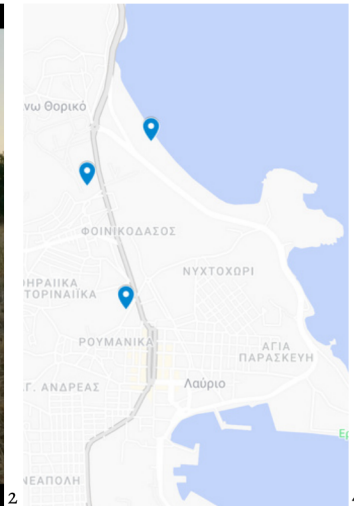
Οι μεταλλευτικές και μεταλλουργικές δραστηριότητες στην περιοχή της Λαυρεωτικής ξεκινάνε από την αρχαιότητα και συνεχίζονται εντατικά από τα μέσα του 19ου ως τις αρχές του 20ου αιώνα. Οι νεωτερικές προσδοκίες προς ένα καλύτερο μέλλον με οικονομική ανάπτυξη και εργασιακές ευκαιρίες έρχονται μαζί με την ολοκληρωτική καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής και το μικρό προσδόκιμο ζωής των μεταλλωρύχων και των οικογενειών τους. Η εκμετάλλευση των μεταλλείων ολοκληρώνεται στα τέλη της δεκαετίας του '80 αλλά οι λαυρεωτικές εξορύξεις αφήνουν πίσω τοξικά απορρίμματα που είναι ενεργά ως σήμερα.

Τα απόβλητα περιέχουν υψηλές συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων και άλλων τοξικών στοιχείων όπως μόλυβδο, χρώμιο, ψευδάργυρο, αρσενικό, κάδμιο και αντιμόνιο. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας στην εποχή του κεφαλαίου είναι τις περισσότερες φορές μη αναστρέψιμες. Η διαχείριση του μολυσμένου εδάφους και το αποβλήτων αποτελεί μονόδρομο για ένα βιώσιμο μέλλον σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο. Τα τελευταία χρόνια δοκιμάζεται η απορρύπανση του μεταβιομηχανικού εδάφους με φυσικούς τρόπους και μεθόδους όπως τη φύτευση δέντρων, θάμνων και φυτών πετυχαίνοντας τη σταδιακή αποκατάσταση της περιβαλλοντολογικής ισορροπίας στις επιβαρυνμένες περιοχές.

Το Λαύριο αποτελεί μια παραδειγματική περίπτωση περιβαλλοντικής απώλειας καθώς η πόλη κυριολεκτικά είναι χτισμένη πάνω στις τοξικές αποθέσεις και βιώνει τις επιπτώσεις των ανθρωπογενών παρεμβάσεων. Η ομάδα Campus Novel επιχειρεί να εντοπίσει τα φυτά που βοηθούν στην αποκατάσταση του περιβάλλοντος, να παρατηρήσει τις φυσικές διεργασίες που αργά 'θεραπεύουν' το έδαφος και να θέσει σε κρίση την

ουτοπία της μεγέθυνσης επαναξιολογώντας τα οικολογικά και πολιτικά όρια της. **CN**

CAMPUS NOVEL - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Campus Novel. *Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου*. 18/06/2022. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
2. Campus Novel. *Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου*. 18/06/2022. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
3. Campus Novel. *Παραλία μπροστά από το Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου*. 18/06/2022. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
4. Διαδικτυακός χάρτης που απεικονίζει τις περιοχές λήψης των φωτογραφιών.

EVA ÍSLEIFS

Προσεγγίζω την έρευνα μέσα από τη γραφή, την ποίηση, και τα ζωγραφικά σχέδια και ψάχνω στην ιστορία της Λαυρεωτικής σύμβολα που συνδέονται με το υδάτινο στοιχείο και τη θηλυκή αρχή.

Το γεγονός ότι παρακολουθούσα το στάδιο της έρευνας μέσα από δικτυακές συναντήσεις και διάβαζα υλικό για την ιστορία της Λαυρεωτικής, μου έδωσε την ευκαιρία να βρεθώ νοερά στον τόπο και να κάνω φανταστικά ταξίδια. Βυθίστηκα σε σκέψεις και σε οράματα. Προσεγγίζω την έρευνα μέσα από τη γραφή, την ποίηση, και τα ζωγραφικά σχέδια και ψάχνω στην ιστορία της Λαυρεωτικής σύμβολα που συνδέονται με το υδάτινο στοιχείο και τη θηλυκή αρχή.

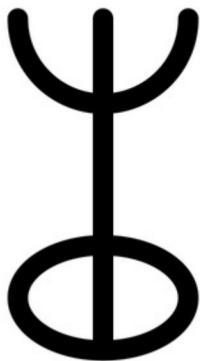
Έψαχνα για ένα διαμάντι που ποτέ δεν υπήρξε στη Λαυρεωτική. Ξαφνικά, μια μέρα το διαμάντι το κράταγα στο χέρι μου. Χωρούσε στη χούφτα μου Αυτό το μεγάλο διαμάντι, ήταν ότι είχα ονειρευτεί να βρω. Ήταν σα χάρτης. Πιθανόν να με κατηύθυνε, όταν το κοίταζα πιο επισταμένα και όταν μπορούσα να ακούσω προσεκτικά αυτό που εξέπεμπε. Εν καιρώ μου έδειξε μονοπάτια και εικόνες. Πράγματι έτσι έγινε.

Άρχισα να καταγράφω τα πρώτα δείγματα που έδωσε το διαμάντι.

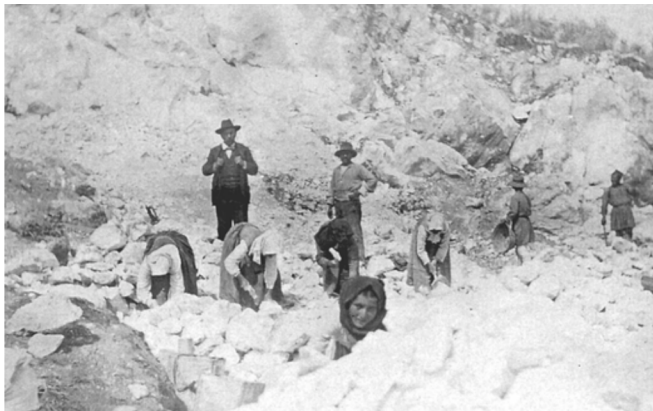
- Όνειρα στο υποσυνείδητο των μεταλλωρύχων για μια καλύτερη ζωή στη Λαυρεωτική.
- Το νερό, και πιο πολύ οι θεραπευτικές του ιδιότητες.
- Η ναυπήγηση των 200 τριήρων και η νίκη του Αθηναϊκού στόλου στη ναυμαχία της Σαλαμίνας απέναντι στους Πέρσες.
- Η Γλαύκος - το εικονογραφικό δίπολο που χρησιμοποιήθηκε στο πρώτα Αθηναϊκά νομίσματα.
- Τα ξενοδοχειακά συγκροτήματα δίπλα στη θάλασσα που φιλοξενούσαν τους τουρίστες / ταξιδιώτες.
- Τα δάκρυα του Αγίου Νεκταρίου.
- Οι λάμπες λαδιού που κρατούσαν οι μεταλλωρύχοι στις στοές.
- Οι γυναίκες εργάτριες στη χειροδιαλογή των μεταλλευμάτων.
- Ο ναός της Αθήνας Σουνιάδος.

- Ο Αιγέας. Ο χαμός του πικραμένου πατέρα που έγινε η αιτία να ονομαστεί η θάλασσα 'Αιγαίο πέλαγος'.
- Έχουμε τον πατέρα και τώρα ακούω την μητέρα να ψιθυρίζει 'θάλασσα'.
- Όχι ωκεανός. 'Θάλασσα', γένους θηλυκού.
- Γλαύκος - ο μπλε δράκος της θάλασσας. Κάποτε ο Γλαύκος ήταν ψαράς και τώρα είναι προφήτης.
- Το έγκοιλο Χάος σε σχήμα καρδιάς.
- Το κεραμικό πιάτο που απεικονίζει μια γοργόνα, ένα μυθικό πλάσμα με μορφή γυναίκας από τη μέση και πάνω και με ουρά ψαριού από τη μέση και κάτω. **ΕΪ**

EVA ÍSLEIFS - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΥΑΙΚΟ

1

3

2

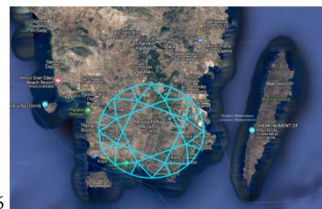
4

5

6

7

1. Σύμβολο του δορυφόρου Θάλασσα του πλανήτη Ποσειδώνα, διαδικτυακή πηγή: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Thalassa_symbol_\(fixed_width\).svg#/media/File:Thalassa_symbol_\(fixed_width\).svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Thalassa_symbol_(fixed_width).svg#/media/File:Thalassa_symbol_(fixed_width).svg)
2. Eva Ísleifs. Γλαύκες της Αθηνάς. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
3. Άνδρες και γυναίκες μεταφορές και εκφορτωτές μαγνησίτη στη Λίμνη Ευβοίας στις αρχές του 20ου αι. Συλλογή Γιάννη Φαφούτη, διαδικτυακή πηγή: https://olympias.lib.uoi.gr/jspui/bitstream/123456789/30740/1/Family_Gender_and_Labour_in_the_Greek_M%281%29.pdf
4. Eva Ísleifs. Διαμάντι του Νερού. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
5. Αρχαίος ναός της Αθηνάς Σουνιάδος, διαδικτυακή πηγή: <https://ancient-greece.org/architecture/temple-athena-sounio.html>
6. Γοργόνα, Κεραμικό πινάκιο, διαδικτυακή πηγή: <https://valsamakisceramics.com/>
7. Eva Ísleifs. Χάρτης. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΒΕΪΝΟΓΛΟΥ

Λ

Το επιστέγασμα της έρευνας αυτής συνδέεται με την τεχνολογία και την αρχαιολογία, δύο έννοιες που βρίσκονται διαρκώς σε έναν δορυφορικό συσχετισμό.

Το αντικείμενο έρευνας μου χαρακτηρίζεται από τον εντοπισμό αντιθέσεων όπως αυτές εντοπίζονται μέσα στο γεωγραφικό πλαίσιο της Λαυρεωτικής. Η έως τώρα μου έρευνα εμπνέεται από τον όγκο της μετουσιωμένης γνώσης ή σοφίας όπως την συναντάμε στα αρχαιολογικά ευρήματα της πρωτο-βιομηχανικής περιόδου της Λαυρεωτικής και στα σύγχρονα ερείπια και τις μουσειοποιημένες μηχανές εκμετάλλευσης των ορυκτών.

Πιο ειδικά με ενδιαφέρει ο μηχανισμός καθαρισμού των ορυκτών (πλυντήρια) και η συμβολική διάσταση της διαδικασίας εύρεσης χρήσιμου ορυκτού με σημαντικές συνέπειες στην οικονομία και την ανθρώπινη συμπεριφορά, μηχανισμοί που είναι διαχρονικοί.

Παράλληλα δεν μπορώ να στρέψω την πλάτη μου στον απόβλητο χώρο, τα υλικά που περισσεύουν, της έρημες γαίες και φυσικά τον δομημένο χώρο (αρχιτεκτονική) που είναι και το οικονομικό επιστέγασμα αυτής της διαδικασίας καθώς και τις νέες τάσεις συντήρησης, και επούλωσης του φυσικού περιβάλλοντος μέσα από την δημιουργία τεχνητών φύσεων (wasteland vs artificial lands).

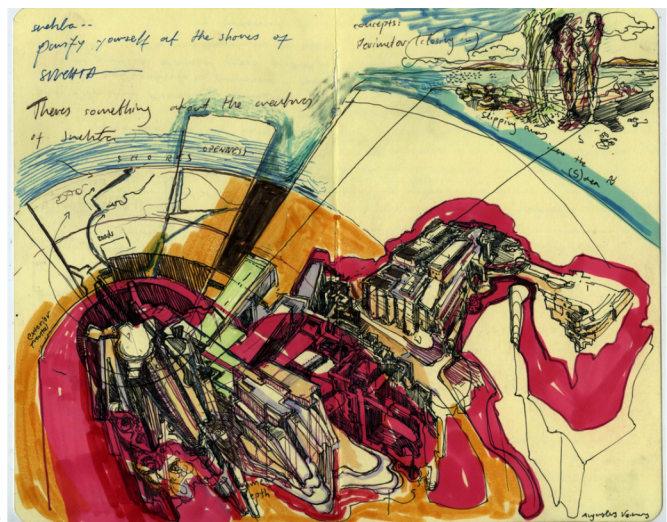
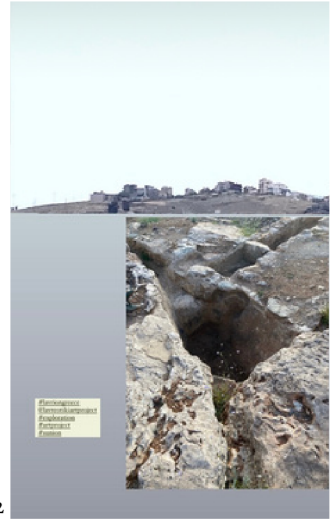
Συνάμα αυτά τα συμπεράσματα για την περιοχή (μέσα από την αμφίσημη σύνδεση διαφορετικών στοιχείων και ενεργειών) προκαλούν υπαρξιακού τύπου αναζητήσεις και πιο συναισθηματικές αναγνώσεις της περιοχής που μαζί με τα προσωπικά μου βιώματα αλλά και την ιστορική σημασία που βαραίνει την περιοχή προκαλούν το ενδιαφέρον μου για μια διαφορετικού τύπου ανάγνωση που μπορεί να πλησιάσει περισσότερο σε μια εσκεμμένη διαστρέβλωση της πραγματικότητας ως μια χειρονομία ονειρικού ή συμβολικού τύπου - το έργο.

Εν κατακλείδι η περιοχή αποδεικνύει τη διαχρονικότητα βασικών ανθρώπινων προσπαθειών για εκμετάλλευση της

γης και των αγαθών που παρέχει αλλά και συνάμα την ετερόχρονη προσπάθεια επούλωσης του ίδιου χώρου ο οποίος προσπαθεί να γίνει και πάλι γόνιμος για κάτι καινούργιο.

Το επιστέγασμα της έρευνας αυτής συνδέεται με την τεχνολογία και την αρχαιολογία, δύο έννοιες που βρίσκονται διαρκώς σε έναν δορυφορικό συσχετισμό. **AB**

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΒΕΪΝΟΓΛΟΥ - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Αύγουστος Βεϊνόγλου. *Artificial lands*. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
2. Αύγουστος Βεϊνόγλου. *Cavernous past*. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
3. Αύγουστος Βεϊνόγλου. *Photo Collage*. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
4. Αύγουστος Βεϊνόγλου. *Map of Athens, from center to the shore*. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.

ΜΑΡΙΑ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

Είναι αδύνατο να μην προσέξει κανείς τα ίχνη που έχει αφήσει ο άνθρωπος μέσα στο φυσικό τοπίο, αλλά και τα ίχνη που έχει αφήσει η φύση με τη σειρά της γύρω και πάνω σε ό,τι μέσα στην πάροδο του χρόνου έχει σηματοδοτήσει ανθρώπινη δραστηριότητα.

Έξι χαρακτηριστικά ορυκτά της Λαυρεωτικής, έξι ορυκτά που πρωτοπαρατηρήθηκαν στο Λαύριο, έξι ορυκτά ανθρωπογενή που δεν θα υπήρχαν χωρίς την καταλυτική επίδραση της ανθρώπινης δραστηριότητας στη φύση. Αυτά, μαζί με άλλα 635, έχουν μέχρι στιγμής καταγραφεί στα ορυχεία της περιοχής του Λαυρίου, με 23 από αυτά να έχουν εντοπιστεί για πρώτη φορά στην περιοχή.

Το Λαύριο αποτελεί ολόκληρο ένα γεωλογικό μουσείο. Η μελέτη των ορυκτών μας αποκαλύπτει τα μυστικά της εξέλιξης του πλανήτη που κρύβουν μέσα τους, αλλά μαζί με ίχνη της εξέλιξης, μας αποκαλύπτουν και τα ίχνη της ιστορίας της ίδιας της περιοχής. Επί τρεις χιλιάδες χρόνια, εσωτερικοί και εξωτερικοί μετανάστες έρχονταν στο Λαύριο λόγω της εκμετάλλευσής του πλούσιου πεδάφου του. Ο γεωλογικός του πλούτος είναι η κλωστή που διατρέχει τη μακραίωνη ιστορία του από τη νεολιθική εποχή μέχρι και τον εικοστό αιώνα.

Αυτό ακριβώς όμως που συντέλεσε στην ανάπτυξή του, είναι αυτό ακριβώς που συντέλεσε και στην παρακμή του:

Κοιτάσματα πλούσια σε γαληνίτη, που μαζί με την περιεκτικότητά σου σε άργυρο φέρανε στην επιφάνεια και τα βαρέα μέταλλα που περιέχουν, επιβαρύνοντας ολόκληρη την περιοχή.

Περπατώντας οπουδήποτε στην Λαυρεωτική είναι αδύνατο να μην προσέξεις τα ίχνη που έχει αφήσει ο άνθρωπος ακόμα και εκεί που εγκαταλείμμενα από καιρό, το δάσος τα έχει καταπιεί.

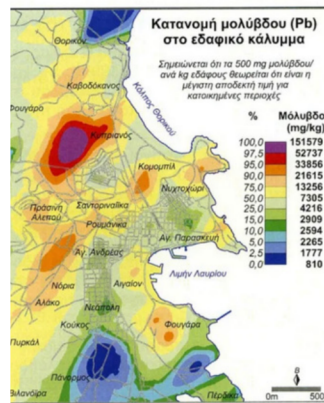
Στοές, πηγάδια, μισογκρεμισμένα κτίσματα, δίπλα σε πολύχρωμες πέτρες και βράχια καλυμμένα από πεύκα και πουρνάρια.

Είναι αδύνατο να μην προσέξει κανείς τα ίχνη που έχει

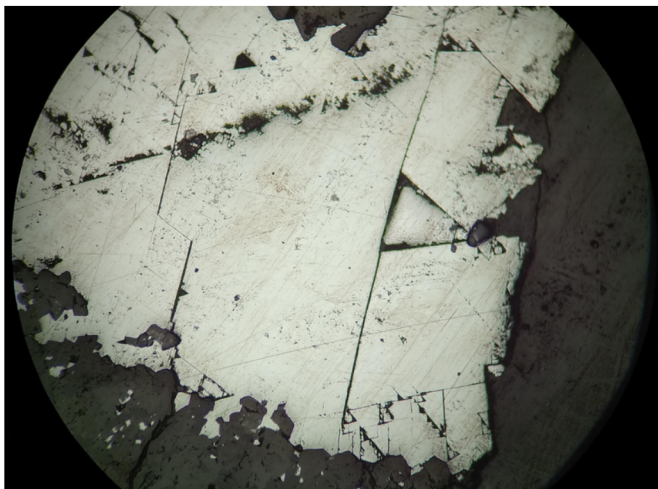
αφήσει ο άνθρωπος μέσα στο φυσικό τοπίο, αλλά και τα ίχνη που έχει αφήσει η φύση με τη σειρά της γύρω και πάνω σε ό,τι μέσα στην πάροδο του χρόνου έχει σηματοδοτήσει ανθρώπινη δραστηριότητα.

Στην έρευνά μου, θέλω να επικεντρωθώ στα πετρώματα του Λαυρίου, και στις περιοχές του που χαρακτηρίζονται από έντονη μεταλλευτική δραστηριότητα, ιδιαίτερα στην περιοχή της Καμάριζας, και τον εθνικό δρυμό του Σουνίου, αφήνοντας ίχνη που δηλώνουν το πέρασμα του χρόνου, την ανθρώπινη παρουσία, την ανθρώπινη εκμετάλλευση, αλλά και την αλληλεπίδραση με τη φύση που τελικά ανακτά ότι της ανήκει. **ME**

ΜΑΡΙΑ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Χ. 6. Γεωγραφική κατανομή του μολύβδου στο εδαφικό κάλυμμα του Λαυρίου (n=224).

1. Μαρία Ευσταθίου. *Τεχνολογικό Πάρκο Λαυρίου*. 18/06/2022. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
2. Μαρία Ευσταθίου. *Τεχνολογικό Πάρκο Λαυρίου*. 18/06/2022. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
3. Γεωγραφική κατανομή του μολύβδου στο εδαφικό κάλυμμα του Λαυρίου (N=223), διαδικτυακή πηγή: <https://www.lavriaki.gr/2016/07/31/λαύριο-ένας-κολασμένος-παράδεισος/>.
4. Γαληνίτης σε μικροσκόπιο, διαδικτυακή πηγή: https://www.reddit.com/r/thinsectionporn/comments/8bvyb7/galena_under_reflected_light_microscope_oc/.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΟΤΡΕΤΣΟΣ

Λ

**Η συνοικία του Κυπριανού θεωρείται ότι είναι η «πιο αλώβητη από το μπετόν», σε σχέση με τις υπόλοιπες συνοικίες της πόλης του Λαυρίου, διότι φαίνεται να διατηρεί ένα μεγάλο μέρος της φυσιογνωμίας που είχε κατά τα τέλη του 19ου αιώνα.*

Το πάτημά μου βρήκε τόπο στη Λαυρεωτική, στο Λαύριο, και συγκεκριμένα στη συνοικία του Κυπριανού πλάι στο καταβεβλημένο Φοινικόδασος και απέναντι από το εγκαταλελειμμένο νεοκλασικό κτίριο Ευτέρπη που χτίστηκε το 1893 από τη Γαλλική Εταιρεία Λαυρίου για να στεγάσει την ομώνυμη φιλαρμονική της ορχήστρα.

Το 2020, επί καθεστώτος εγκλεισμού, ξεκίνησα την έρευνα πάνω στην κάθετη και οριζόντια ιδιοκτησία της συνοικίας - της οποίας τα τεκμήρια και αρχεία φέρνουν στο φως την ιστορία του τόπου. Μία ιστορία που καταγράφεται στο έδαφος και υπέδαφός της. Έχει βάθος, έκταση και αποτύπωμα που καθιστά την επιφάνεια της ευρύτερης περιοχής μία εκτεθειμένη ανοιχτή πληγή που μεταδίδει μέχρι σήμερα το ανεπαρκές νομοθετικό πλαίσιο εργασιακών, κοινωνικοπολιτικών και περιβαλλοντολογικών ζητημάτων στον Ελλαδικό χώρο.

Είτε ακουμπήσεις το έδαφος, είτε παραχώσεις τα χέρια σου στο χώμα, είτε σκάψεις, η ανεξίτηλη καταγραφή της Λαυρεωτικής είναι πέρα από ένα απλό καθρέφτισμα ιστορικότητας και σκονισμένων αφηγημάτων που βλέπουν τώρα το φώς.

Μία μανόλια που συναγωνίζεται επίμονα τους κουρασμένους φοίνικες στάθηκε εμπόδιο στα όσα μελετούσα ενάμιση χρόνο. Το Lavreotiki Art Project, ήταν το δώρο που ήρθε να πλαισιώσει την σχεδόν εμμονική λατρεία μου για τούτη την ακρούλα της Αττικής.

Η προσέγγιση της μελέτης μου διαπερνά τα όρια του εικαστικού/ερευνητή/μελετητή - έχει μεσολαβήσει μία ομαλή δεκαπενταετής γείωση που έγινε συνειδητά βίωμα κατά τη διάρκεια της παύσης του '20/'21.

Γιατί λοιπόν ο Κυπριανός;

**Ο Κυπριανός αποτελεί κομμάτι της ιστορίας της «εργατικής κατοικίας» του 19ου αιώνα. Η συνοικία του Κυπριανού θεωρείται ότι είναι η «πιο αλώβητη από το μπετόν», σε σχέση με τις υπόλοιπες συνοικίες της πόλης του Λαυρίου, διότι φαίνεται να διατηρεί ένα μεγάλο μέρος της φυσιογνωμίας που είχε κατά τα τέλη του 19ου αιώνα.*

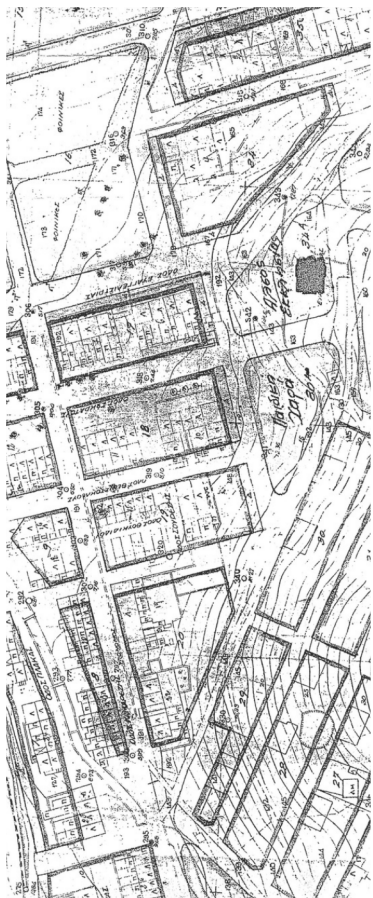
Εκείνη την εποχή στην έρημη ως τότε περιοχή της Λαυρεωτικής, κρίθηκε αναγκαία η κατασκευή κατοικιών για τη στέγαση των εργατών, οι οποίοι θα εργάζονταν στην ιδρυθείσα Γαλλική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου στην περιοχή του Κυπριανού, η οποία ευρίσκονταν δίπλα στον χώρο των εγκαταστάσεων της εν λόγω εταιρείας.

Ο Οικισμός του Κυπριανού

Σε μια έκταση περίπου 75 στρεμμάτων, 32 συγκροτήματα κατοικιών με 190 διαμερίσματα προσφέρουν στέγη σε περίπου 190 οικογένειες. Ο οικισμός βρίσκεται στο βόρειο άκρο της πόλης πάνω στην κεντρική αρτηρία που συνδέει το Λαύριο με την Αθήνα.

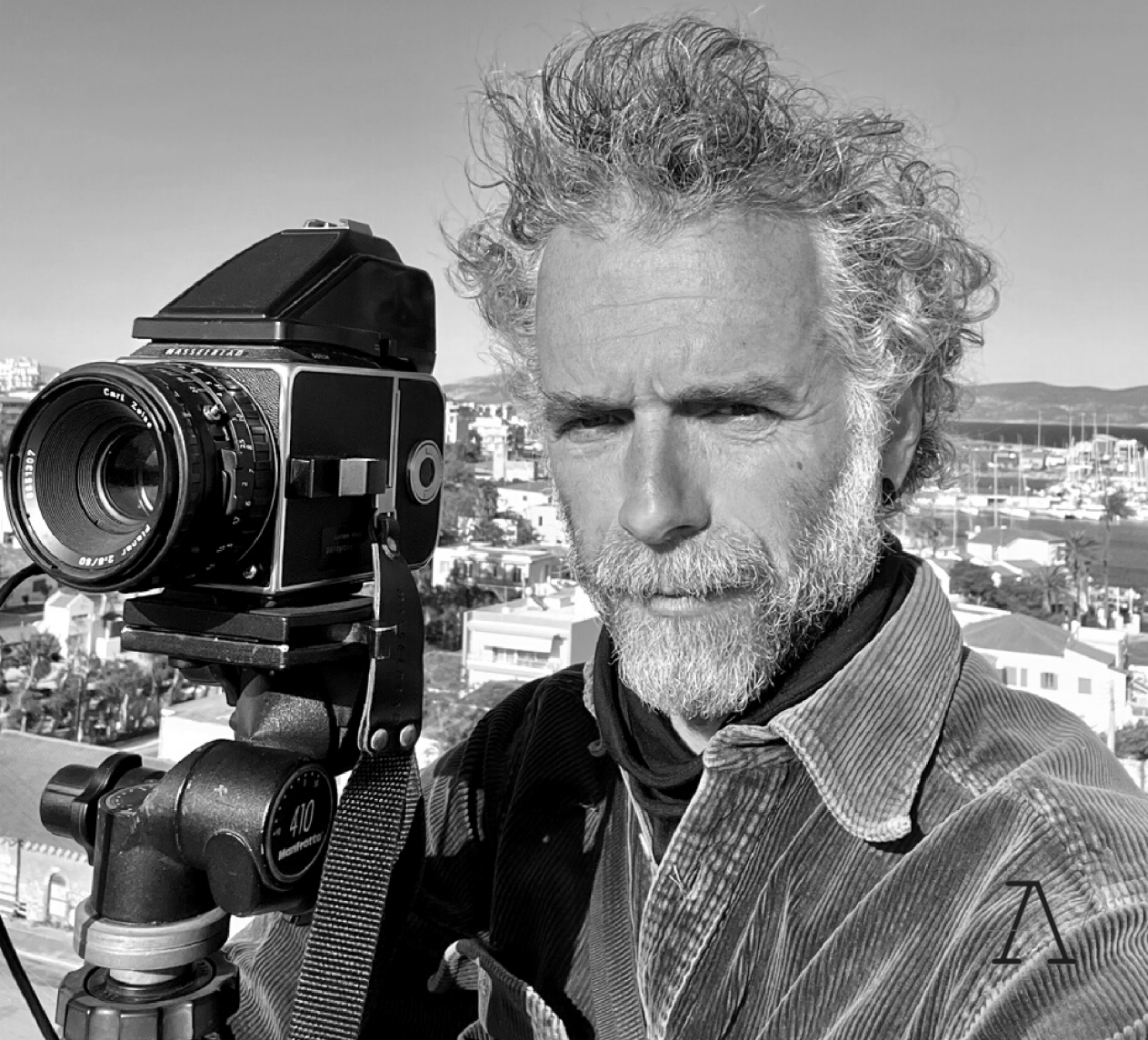
Για την Ελλάδα, ο Κυπριανός αποτελεί το μοναδικό τέτοιο συγκροτημένο παράδειγμα του 19ου αιώνα, που έχει πολλά από τα χαρακτηριστικά των αντίστοιχων εμπειριών των άλλων χωρών και παράλληλα ορισμένες προσαρμογές στις ελληνικές ιδιαιτερότητες. **(Ιστορικό Αρχείο Δήμου Λαυρεωτικής, istoriko.lavreotiki.gr) ΓΚ*

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΟΤΡΕΤΣΟΣ - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Γεωργία Κοτρέτσος. Ο Κυπριανός αποτελεί κομμάτι της ιστορίας της «εργατικής κατοικίας» του 19 ου αιώνα. Συλλογή τοπογραφικών της περιοχής της εικαστικού. 2019-2022. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
2. Γεωργία Κοτρέτσος. Φοινικόδασος Κυπριανού του 1880. ένα πρωτοποριακό είδος βιολογικού καθαρισμού, καθώς οι ρίζες των δέντρων μάζευαν τα λύματα του οικισμού. 09/05/2022. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
3. Γεωργία Κοτρέτσος. Κωνσταντίνος Κονοφάγος, 1912 - 1989 στο Φοινικόδασος Κυπριανού. 10/05/2022. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
4. Γεωργία Κοτρέτσος. Κτήριο Ευτέρπη στον οικισμό Κυπριανό. Το νεοκλασικό κτήριο κτίστηκε το 1893 από την Γαλλική Εταιρία Λαυρίου για να στεγάσει την ομώνυμη φιλαρμονική της ορχήστρα. 10/05/2022. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΑΜΠΡΟΥ

Λ

Πρόθεση είναι η σύνδεση των στοιχείων της μνήμης, η επαλήθευση της ιστορικής μνήμης και η ανάδειξη ιστορικών γεγονότων που έρχονται σε δεύτερη ή και τρίτη θέση στην επίσημη ιστορικά συλλογική μνήμη.

Το ενδιαφέρον μου στη Λαυρεωτική εστιάζει σε δυο ιστορικά συμβάντα και μια αρχαία τεχνικά φυσική κατασκευαστική λύση, άγνωστη σε μας.

Η νίκη των Ελλήνων έναντι των Περσών, επιτεύχθηκε πρώτα στις αρχαίες στοές του Λαυρίου, που εξόρυξε δύναμη σε πρώτες ύλες για τους Έλληνες, δοξάστηκε στη μάχη και αυτός ο πλούτος έχτισε στη συνέχεια τον Χρυσό Αιώνα. Για να συμβεί αυτή η πράξη, είχε οριστεί η χρήση της γης και η οικονομική διαχείριση του τόπου εξόρυξης με ένα τρόπο που επηρεάζει ακόμα τη σύγχρονη οικονομία.

Αργότερα στέκομαι στο ιστορικό στιγμιότυπο όπου ο επιχειρηματίας Σερπιέρι συναντά τον κλέφτη Κίτσο από το Χάος και συμφωνούν στην εποπτεία του χώρου εξόρυξης από τον Κίτσο για την επαναλειτουργία των λατομείων. Μια τακτική που έχει ηθική ερμηνεία.

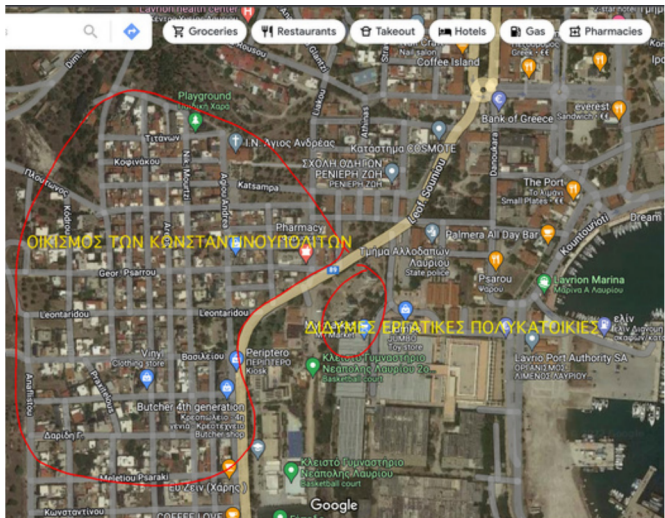
Ειδική σημασία δίνω στην αρχαία τεχνική κατασκευής κονιάματος ή κόνις, όπου είχε τη δυνατότητα να ομογενοποιεί την κάθε επιφάνεια και να την στεγανοποιεί, δημιουργώντας τα περίφημα αρχαία λουτρά για το πλούσιμο των ορυκτών. Διαπιστώνεται η φυσική δύναμη του ανθρώπου, που μπορεί να ζήσει ευρηματικά το κάθε τι που επιβιώνει τη ψυχή.

Εικαστικά κάνω έρευνα συλλέγοντας εικόνες με αναλογική κάμερα και φιλμ και ψηφιακά μέσα. Προσέγγισα τις δίδυμες εργατικές πολυκατοικίες, τον οικισμό των Κωνσταντινουπολιτών, το Χάος του Κίτσου, τα πλυντήρια στον αρχαιολογικό χώρο και το κτίριο Ευτέρπη.

Πρόθεση είναι η σύνδεση των στοιχείων της μνήμης, η επαλήθευση της ιστορικής μνήμης και η ανάδειξη ιστορικών γεγονότων που έρχονται σε δεύτερη ή και τρίτη

θέση στην επίσημη ιστορικά συλλογική μνήμη. Με ενδιαφέρει η θέση του καλλιτέχνη, που θέλει να αποδώσει τα εύσημα, στο ίχνος της ιστορικής αλήθειας, που είναι καλυμμένο από τον όγκο της ιστορικής εντύπωσης. ΠΛ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΑΜΠΡΟΥ - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Παναγιώτης Δάμπρου. Κόνις 6409. 10/05/2022. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
2. Παναγιώτης Δάμπρου. Κόνις 6412. 10/05/2022. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
3. Παναγιώτης Δάμπρου. Κόνις 6417. 10/05/2022. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
4. Διαδικτυακός χάρτης που απεικονίζει την περιοχή λήψης των φωτογραφιών.

ΜΑΡΙΑ ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗ

Το πάρκο, πλέον έρημος τόπος, λειτουργεί ως διανοητικό πεδίο. Η πνευματικότητα του τοπίου ενισχύεται με την παρουσία του dry tomb, ενός τόπου υγειονομικής ταφής ρυπασμένων εδαφών.

Με αφορμή τα λαμπερά πετρώματα και τον πλούτο της γης της περιοχής του Λαυρίου, η έρευνα μου προσανατολίζεται προς μια πνευματική αναζήτηση της ιστορίας και της εργατικής ζωής που συνδέεται με τη παραγωγή των πολύτιμων αυτών πετρωμάτων (εξόρυξη, επεξεργασία, κλπ.)

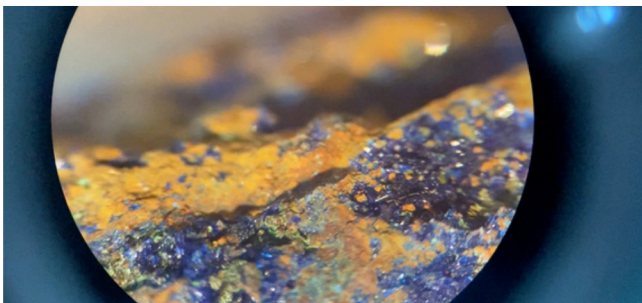
Ένας τρόπος να αντιληφθεί κανείς την ανθρωπολογική ιστορία στο Λαύριο είναι κοιτάζοντας με ένα ευρύτερο τρόπο τη εθνοβιολογία του, (άνθρωποι - βιόσφαιρα - περιβάλλον). Οι αντίξοες συνθήκες εργασίας, η βαρβαρότητα της εκμετάλλευσης των πόρων, διαμόρφωσαν την χαμηλή ποιότητα ζωής των εργατών, των υπολοίπων κατοίκων του Λαυρίου και της ίδιας της γης κατά την εποχή της μεταλλευτικής δραστηριότητας των εδαφών του Λαυρίου. Η γη φαίνεται να κρατάει μέσα στα πετρώματα της την ιστορία και τη σκληρότητα της εκμεταλλευτικής εποχής ενώ η σύγχρονη τεχνολογία προσπαθεί να εξυγιάνει τις ακρότητες του παρελθόντος. Με κάποιον τρόπο όμως η μνήμη βρίσκεται στις πέτρες και τα κόκαλα.

Το τοπολογικό ενδιαφέρον της έρευνας μου εστιάζει στο τεχνολογικό πάρκο, την ιστορία και δράση των μεταλλείων του Λαυρίου κατά τη νεότερη εποχή, τον 19ο αιώνα μ.Χ. Το τεχνολογικό πάρκο Λαυρίου φέρει σημεία και τόπους που λειτουργούν ως χρονοκάψουλες της εποχής και της ανθρώπινης παρουσίας και δράσης στο πεδίο. Η περιοχή του αποτέλεσε ένα από τους πιο μολυσμένους τόπους της Ελλάδας, καθώς τα εδάφη που απέμειναν από τις επεξεργασίες των πετρωμάτων αποτελούσαν πηγή κινδύνων για την ανθρώπινη υγεία και το ευρύτερο οικοσύστημα.

Το πάρκο, πλέον έρημος τόπος, λειτουργεί ως διανοητικό πεδίο. Η πνευματικότητα του τοπίου ενισχύεται με την παρουσία του dry tomb, ενός τόπου

υγειονομικής ταφής ρυπασμένων εδαφών. Ο dry tomb, παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον καθώς αποτελεί ένα οραματικό τοπίο, είναι ένας λόφος που τον λούζει το φως και μοιάζει με λόφος που φέρει τις πέτρες ως πνευματικά στοιχεία. **MN**

ΜΑΡΙΑ ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗ - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Μαρία Νικηφοράκη. Dry tomb, Χώρος υγειονομικής ταφής ρυπασμένων εδαφών (X.Y.T.P.E.), Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου. 18/06/ 2022. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
2. Διαδικτυακός χάρτης που απεικονίζει την περιοχή λήψης της φωτογραφίας.
3. Μαρία Νικηφοράκη. Αζουρίτης πέτρα, Ορυκτολογικό και Μεταλλευτικό Μουσείο Καμάριζας. Ο Αζουρίτης Λαυρίου θεωρείται ιερός λίθος που ενδυναμώνει την ενόραση και τις οραματικές ικανότητες. 17/04/2022. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
4. Μαρία Νικηφοράκη. Μεταλλωρύχος με αερόσφουρα σε υπόγεια μεταλλευτική στοά, (σελίδα από βιβλίο στην βιβλιοθήκη Μουσείου Κεραμικής ΑΚΕΛ). 18/06/ 2022. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΛΑΜΑΡΗΣ

Λ

Το τοπίο της Λαυρεωτικής απλώνεται ως ένα γεωλογικό 'σώμα' που φανερώνει ίχνη των μεταλλάξεων του από τα βάθη του χρόνου, και μέσα σε αυτό διακρίνει κανείς το αποτύπωμα της επινοητικότητας του ανθρώπου να εξερευνήσει τον κόσμο και να αναπτύξει τις υπαρξιακές του ανάγκες.

Αναζητώντας κανείς μια θεματική για να προσεγγίσει την ιστορία του Λαυρεωτικού τοπίου δυσκολεύεται να προσανατολιστεί μέσα στο φάσμα των πολλαπλών αναγνώσεων που προσφέρει. Η όλη διαδικασία αναζήτησης θα μπορούσε να παρομοιαστεί με την πρακτική μιας εξόρυξης ενός ακόμα 'φανταστικού' πολύτιμου λίθου που παρουσιάζει ακόμα μια όψη του Λαυρίου ως 'οντότητα.'

Το τοπίο της Λαυρεωτικής απλώνεται ως ένα γεωλογικό 'σώμα' που φανερώνει ίχνη των μεταλλάξεων του από τα βάθη του χρόνου, και μέσα σε αυτό διακρίνει κανείς το αποτύπωμα της επινοητικότητας του ανθρώπου να εξερευνήσει τον κόσμο και να αναπτύξει τις υπαρξιακές του ανάγκες.

Οι όλες πρακτικές του ανθρώπου να διεισδύσει στο πεδίο και να εξορύξει τα πολύτιμα για αυτόν υλικά (κυρίως μεταλλεύματα, αλλά και μάρμαρα), οι διάφορες μέθοδοι και τα εργαλεία επεξεργασίας τους, οι επιπτώσεις τόσο σε οικολογικό, τεχνολογικό και πολιτισμικό επίπεδο μέχρι και τον ρόλο που έχουν παίξει ως τελικά προϊόντα αυτές οι πρώτες ύλες, αποτελούν την 'σκοπιά' για να αναπτύξω την ερέυνα μου.

Εξετάζω αυτές τις ύλες ως στοιχεία με τις φυσικές τους ιδιότητες και χαρακτηριστικά τόσο για την χρησιμότητά τους σε τεχνολογικό επίπεδο όσο και ως 'μέσα' - 'φορείς' των πολιτισμικών ιδιοτήτων που τους έχει προσάψει ο άνθρωπος από τις πρώτες του επαφές με αυτές μέχρι και σήμερα.

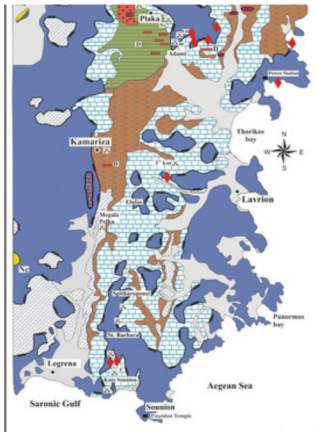
Ταυτόχρονα με ενδιαφέρει η σημερινή στροφή της λειτουργίας των εγκαταστάσεων και η αναστοχαστική στάση των ανθρώπων που διατηρούν και μεταλλάσσουν τα απομεινάρια που τους άφησε η ιστορία και τα χνάρια του παρελθόντος. **ΠΙ**

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΛΑΜΑΡΗΣ - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1

3

2

4

1. Γιώργος Παλαμάρης. Μπροστά τμήμα των φρεατωδών καμίνων για την παραγωγή πυρωμένης-εμπλουτισμένης καλαμίνας (ψευδαργυρούχο μετάλλευμα)- δεν σώζονται- πίσω το πλυντήριο Νο3 Silver Crystal - Alchemist-hp (talk) (www.pse-mendeleejew.de), προσωπικό έργο (επιπλέον επεξεργασία από Waugsberg), κάθοδος στο φρέαρ Serpieri No 1 μέσω του ανελκυστικού κλωβού και εργαζόμενοι της Γαλλικής Εταιρείας Μεταλλείων Λαυρίου (1875-1981). Lavreotiki art project, Αττική 2022.
2. Γιώργος Παλαμάρης. Γαληνίτης min(133), Κρατήρας - Έγκοιλον Χάος. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
3. Γιώργος Παλαμάρης. Το εσωτερικό του τούνελ Esperanza, καθώς η κλίση αυξάνεται αποκαλύπτοντας μεγαλύτερα βάθθη, αρχαίο λατομείο μαρμάρου στο Στεφάνι Θορικού, κεφαλή αξίνας. Lavreotiki art project. Αττική 2022.
4. Γεωλογικός χάρτης Λαυρίου Skarpelis 2013, διαδικτυακή πηγή: <https://www.orykta.gr/hartes-elladas/107-geologikos-xartis-lauriou-skarpelis-2013>.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΑΖΗΣΗ

Ο τόπος της Λαυρεωτικής είναι μέρος του σώματός μου.

Ο τόπος της Λαυρεωτικής είναι μέρος του σώματός μου. Το μέρος όπου από έφηβη περνούσα τα καλοκαίρια με την οικογένεια μου έχει διαμορφώσει το σώμα μου, την κίνηση μου, την εικαστική μου ματιά. Εγγεγραμμένα στους μύες μου στις πατούσες μου, στο νευρικό μου σύστημα τα βράχια, οι τρύπες τους, οι υπόγειες στοές, η θάλασσα, ο ήλιος, μέσα από τόσες διαδρομές, περπατώντας, κολυμπώντας, οδηγώντας, που πάντα καταλήγουν στο λιμάνι του Πασά, την Ποσειδωνία. Μια συνεχής κίνηση από έξω προς τα μέσα και πάλι έξω χαρακτηρίζει τη σχέση μου με αυτόν τον τόπο - απόπειρες προσέγγισης και απομάκρυνσης.

Ως επισκέπτρια πλέον με το Lavreotiki art project ανακαλύπτω μια ανάλογη κίνηση από έξω προς τα μέσα που δημιουργείται από τις επεμβάσεις των ανθρώπων στο τοπίο - το σκάψιμο της γης, την εξόρυξη των μεταλλευμάτων, την δημιουργία σορών με πέτρες, και τα τελευταία χρόνια, με το θάψιμο των ορυκτών υπολειμμάτων και το φύτεμα δέντρων, προσπάθειες να εξυγιανθεί το έδαφος. Τα ορυκτά με τους σχηματισμούς και τα χρώματά τους, τα αρχαία και βιομηχανικά ερείπια και η μυθολογία της περιοχής αντανακλούν το τοπίο μέσα μου και επάνω στο σώμα μου.

Το έργο μου για το Lavreotiki art project θα έχει ως πεδίο έρευνας το τοπίο της Λαυρεωτικής εστιάζοντας σε αυτή την αίσθηση της κίνησης και συνεχούς μεταμόρφωσης που χαρακτηρίζει τόσο αυτό όσο και την ενσώματη σχέση μου μαζί του.

Θα βασιστώ σε μια φαινομενολογική προσέγγιση που βάζει στο κέντρο τη σάρκα ως αντίληψη, ως αλληλοδιείσδυση του σώματος και του χώρου για να δημιουργήσω ένα οπτικό αφήγημα του τοπίου και των μεταβολών του μέσα από το σώμα μου και τις δικές μου

διαδρομές, με αναφορά στις ιδέες της συμβίωσης, της συνδιαμόρφωσης και της επανεφεύρεσης.

Η περιοχή την οποία ερευνώ εστιάζει ιδιαίτερα στον κόλπο της Ποσειδωνίας περιλαμβάνοντας επίσης το Λαύριο, την Καμάριζα και τον Ναό του Ποσειδώνα. **ΚΠ**

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΑΖΗΣΗ - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Κατερίνα Παπαζήση. Τσίου, σχηματισμός βράχων. 07/05/2022. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
2. Κατερίνα Παπαζήση. Ορυκτολογικό Μουσείο Καμάριζας. 07/05/2022. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.
3. Κατερίνα Παπαζήση. Χάρτης. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
4. Κατερίνα Παπαζήση. Τοξικά απόβλητα, Τεχνολογικό Πάρκο Λαυρίου. 07/05/2022. Lavreotiki art project, Αττική, 2022.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΛΑΜΕ

Λ

Θα αντιμετωπίσω την Λαυρεωτική ως ένα γεωλογικό τοπίο που τα στρώματα των πετρωμάτων εμπεριέχουν -εκτός από την ιστορία της γης- ιστορίες ανθρώπων και εποχών.

Ότι αφανίζεται και χάνεται κάτω από τη γη, είναι σαν να ξεχνιέται και σβήνεται από τη μνήμη, έως ότου φανερωθεί και γίνει αντικείμενο ανθρώπινης έρευνας, η και εκμετάλλευσης. Τα ορυκτά που εντοπίζονται στα πετρώματα γίνονται αντικείμενο μελέτης για να βρεθούν στοιχεία για την ιστορία της γης. Όπως έχει αναφερθεί τα ορυκτά θα μπορούσαν να παρομοιαστούν με την μνήμη του πλανήτη (Τζεφέρης & Rieck, 2020).

Το μέρος της Λαυρεωτικής είναι ζώνη ρηγματών, χάρη στην οποία διευκολύνθηκε η δημιουργία των κοιτασμάτων των αργυρομολυβδόχων μεταλλευμάτων - και άρα, η μεταλλογένεση του Λαυρίου (Skarpelis, 2007). Από τα 5237 ορυκτά που αναγνωρίζει η Διεθνής Ορυκτολογική Ένωση, IMA, (IMA Mineral List, 2017) σχεδόν 700 έχουν εντοπιστεί στη Λαυρεωτική. Με λίγα λόγια, η περιοχή είναι μια από τις πιο σημαντικές γεωλογικές τοποθεσίες στον πλανήτη και έχει θεωρηθεί ένα ανοιχτό γεωλογικό μουσείο.

Επιθυμώ να ερευνήσω τη Λαυρεωτική και να μελετήσω μέρη που συνδέονται με τον ορυκτολογικό και γεωλογικό πλούτο του τόπου. Θα αντιμετωπίσω την Λαυρεωτική ως ένα γεωλογικό τοπίο που τα στρώματα των πετρωμάτων εμπεριέχουν -εκτός από την ιστορία της γης- ιστορίες ανθρώπων και εποχών. Το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού, στο χρονικό διάστημα της νεότερης βιομηχανικής περιόδου του Λαυρίου, προέκυψε από την εσωτερική και από το εξωτερική μετανάστευση. Η βιομηχανική δραστηριότητα της νεότερης Ελλάδας συνδέθηκε με το βίο και τον κόπο των εργατών του Λαυρίου. Εν τέλει, εκτός από αντικείμενα έρευνας για την ιστορία του πλανήτη, τα ορυκτά λειτουργούν σαν σύμβολα της ζωής όσων τα εξορύξαν και δούλευαν για τη συσσώρευση του πλούτου, όπως συνέβαινε στη Σούριζα κατά τα αρχαία χρόνια.

Θα περιπλανηθώ στο τοπίο της Λαυρεωτικής, για να βρω τα σημεία θέασης και τις χαραμάδες στα υπόγεια στρώματα που θα με συνδέσουν με την ιστορία του Λαυρίου και των ανθρώπων εκείνων που πρωταγωνίστησαν - εργάστηκαν για να βγάλουν από τη λήθη και την αφάνεια τα ορυκτά. Για αυτό το λόγο θα επικεντρωθώ στο χώρο του Τεχνολογικού Πολιτιστικού Πάρκου Λαυρίου (πρώην Γαλλική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου), στις εργατικές συνοικίες της Καμάριζας, τα μεταλλεία της Σούριζας και στο αρχαίο θέατρο του Θορικού. **ΓΣ**

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΛΑΜΕ - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

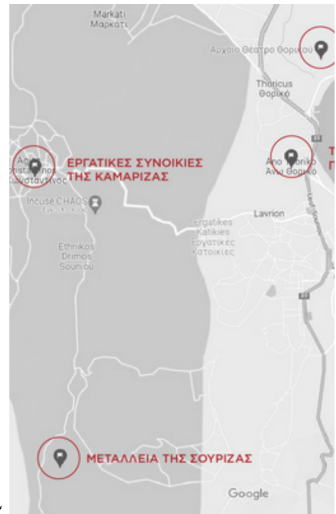
1

3

2

4

1. Γιώργος Σαλαμέ. *Σταθμός*. 2020. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
2. Γιώργος Σαλαμέ. *Τάφος*. 2020. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
3. Γιώργος Σαλαμέ. *Άννα*. 2021. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
4. Διαδικτυακός χάρτης που απεικονίζει τις περιοχές λήψης των φωτογραφιών.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΗΦΟΣΤΡΑΤΟΥΔΑΚΗ

«Ένα που σου αρέσει, που σου τραβάει το μάτι ενώ περπατάς, αυτό που χωράει στο χέρι σου, στην τσέπη σου και που μπορείς να ταξιδέψεις με αυτό στις αποσκευές σου».

Κάποιες έχουν μόνο όνομα και άλλες έχουν ιστορία.
«Παρών»
Περπάτημα μέσα σε βράχους.

Πώς να μπεις σε ένα τόσο πολυεπίπεδο οικοσύστημα γεωλογικών και κοινωνικοπολιτικών συνθηκών της Λαυρεωτικής;

Αλλά τι είδους πέτρα;

Το μέτρημα ήταν απλό, «Ένα που σου αρέσει, που σου τραβάει το μάτι ενώ περπατάς, αυτό που χωράει στο χέρι σου, στην τσέπη σου και που μπορείς να ταξιδέψεις με αυτό στις αποσκευές σου».

Εδώ και μερικά χρόνια, ζητάω από τους φίλους μου που ταξιδεύουν σε μέρη, που είτε τα βρίσκω ενδιαφέροντα, είτε πιστεύω ότι δεν θα επισκεπτόμουν, να μου φέρουν μια 'πέτρα'. Όλοι γελούσαν και συνήθως μου έφερναν ένα ωραίο δώρο αλλά όχι μια πέτρα. Χρειάστηκαν σχεδόν τρία χρόνια και έφτασε η πρώτη πέτρα. Κάποιες έχουν μόνο όνομα και άλλες ιστορία.

Με ενδιαφέρουν οι πέτρες ως μέσα αφήγησης, ως κομμάτια της ιστορίας. Η ιστορία της γης και οι άνθρωποι που έζησαν και εργάστηκαν στα ορυχεία. Στα ορυχεία, ψάχνω για χειρονομίες, ενδείξεις για τη σχέση του τοπίου με τα εξαγόμενα υλικά, τις πέτρες. Διαβάζοντας συνεντεύξεις και πληροφορίες για την περιοχή, περπατώντας στο τοπίο, μαζεύοντας πέτρες, η επίσκεψη σε μουσεία και η συμμετοχή στις εκδρομές είναι μερικοί από τους τρόπους που προσπαθώ να κατανοήσω την πολυπλοκότητα της Λαυρεωτικής.

Μερικές ερωτήσεις που με απασχολούν και που κουβαλάω μαζί μου είναι:

Τι θα γινόταν αν θεωρούσαμε τις πέτρες δώρο από το τοπίο προς εμάς;

Πώς θα ήταν αν η οικονομία βασιζόταν στην ιδέα του «δώρου» και τι θα συνεπαγόταν για την έννοια του «δώρου»;

Άραγε, αναπτύχθηκε σχέση με το τοπίο, τις 'πέτρες'; Υπήρχαν «σημειώσεις» χαραγμένες στις σπηλιές και αν ναι τι είδους;

Υπάρχει κάποιου είδους προσφοράς που να έχει βρεθεί στις σπηλιές ή κοντά στις σπηλιές;

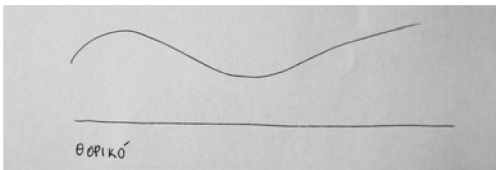
Η αξία, είναι κατάσταση ή διαδικασία;

Ποιο ήταν το νόημα του «γκράφιτι» που βρέθηκε σε μερικές από τις σπηλιές;

Πώς εκδηλώνεται ο γεωλογικός χρόνος στις σχέσεις με τους ανθρώπους και τη γη;

Κάποιες έχουν μόνο όνομα και άλλες έχουν ιστορία. **ΒΣ**

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΗΦΟΣΤΡΑΤΟΥΔΑΚΗ - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Βασιλική Σηφοστρατουδάκη. Επίσκεψη στο Θορικό. 07/05/2022. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
2. Βασιλική Σηφοστρατουδάκη. Επίσκεψη στον Εθνικό Δρυμό Σουνίου. 07/05/2022. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
3. Βασιλική Σηφοστρατουδάκη. Επίσκεψη στο εργαστήριο αντοχής υλικών. 16/06/2022. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
4. Βασιλική Σηφοστρατουδάκη. Χάρτης. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
5. Βασιλική Σηφοστρατουδάκη. Επίσκεψη στο Ορυκτολογικό Μουσείο Λαυρίου. 17/04/2022. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
6. Βασιλική Σηφοστρατουδάκη. Επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο Λαυρίου. 07/05/2022. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
7. Βασιλική Σηφοστρατουδάκη. Επίσκεψη στο Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου. 18/06/2022. Lavreotiki art project, Αττική 2022.

ΑΛΕΞΗΣ ΦΙΔΕΤΖΗΣ

Λ

Η ίδρυση της πόλης και η εκμετάλλευση του εργατικού δυναμικού από τον Ι.Β. Σερπιέρη, η πίεση από τις ελληνικές κυβερνήσεις να πουλήσει την εταιρεία του σε ελληνικά χέρια, η στάση των εργατών αλλά και το χρηματιστηριακού τύπου σκάνδαλο που δρομολόγησε ο Αντρέας Συγγρός, έγιναν κομμάτι μίας αφήγησης που προφανώς σύναδε με την ρητορική της νέας πολιτικής δύναμης που κυβερνούσε τη χώρα.

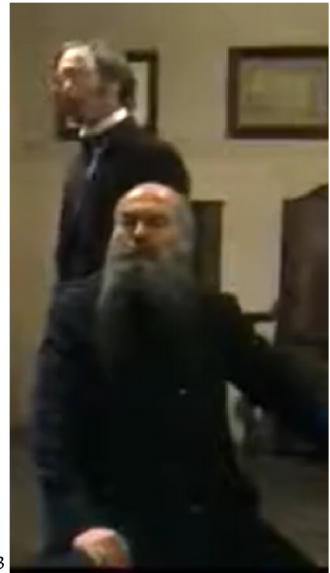
Στις αρχές της δεκαετίας του '80, κατά την πρώτη διακυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, παρουσιάστηκε στην δημόσια τηλεόραση η εκπομπή "Λαυρεωτικά - Η μεγάλη απεργία" που παρουσίαζε μια εκδοχή της νεότερης ιστορίας των ορυχείων του Λαυρίου κατά τον 19ο αιώνα. Η ίδρυση της πόλης και η εκμετάλλευση του εργατικού δυναμικού από τον Ι.Β. Σερπιέρη, η πίεση από τις ελληνικές κυβερνήσεις να πουλήσει την εταιρεία του σε ελληνικά χέρια, η στάση των εργατών αλλά και το χρηματιστηριακού τύπου σκάνδαλο που δρομολόγησε ο Αντρέας Συγγρός, έγιναν κομμάτι μίας αφήγησης που προφανώς σύναδε με την ρητορική της νέας πολιτικής δύναμης που κυβερνούσε τη χώρα.

Η σειρά ήταν δημοφιλής και φαίνεται πως λειτούργησε σαν μάθημα ιστορίας που επηρέασε ιδιαίτερα και την ιστορική συνείδηση των κατοίκων της περιοχής που σε μεγάλο βαθμό ακόμα εξαρτιόταν οικονομικά από τις εργασίες των ορυχείων και του εργοστασίου.

Δείγμα αυτού του νέου βλέμματος των Λαυρεωτών απέναντι στην ιστορία του τόπου αποτέλεσε η απόπειρα βανδαλισμού και αποκαθήλωσης του ανδριάντα του Σερπιέρη που βρίσκεται στην κεντρική πλατεία της πόλης, έργο του 19ου αιώνα, φιλοτεχνημένο από τον Γεώργιο Βρούτο. Ο τότε δήμαρχος Λαυρίου, για να προστατεύσει το γλυπτό, το μετέφερε στην Εθνική Γλυπτοθήκη στην Αθήνα όπου και παρέμεινε μέχρι πρόσφατα πριν επιστρέψει στην αρχική του θέση.

Η παραπάνω συνθήκη, που περιλαμβάνει ιστορική πραγματικότητα, τηλεοπτική μυθοπλασία που οδήγησε στην δημιουργία πολιτικής δράσης καθώς και η διαδικασία μεταφοράς και επιστροφής του γλυπτού αποτελούν την ερευνητική βάση πίσω από το έργο που σκοπεύω να παρουσιάσω. **ΑΦ**

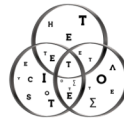
ΑΛΕΞΗΣ ΦΙΔΕΤΖΗΣ - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Αλέξης Φιδετζής. Φωτογραφία του αγάλματος του Ιωάννη Βαπτιστή Σερπιέρη στην κεντρική πλατεία του Λαυρίου. Γλύπτης ήταν ο Γεώργιος Βρούτος. Ο Σερπιέρης κρατάει στο ένα χέρι μέταλλευμα και στο άλλο τη μεταλλική βακτήρια. 18/06/2022. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
2. Διαδικτυακός χάρτης που απεικονίζει την περιοχή λήψης των φωτογραφιών.
3. Αλέξης Φιδετζής. Στοιχεία του αγάλματος του Ιωάννη Βαπτιστή Σερπιέρη. 18/06/2022. Lavreotiki art project, Αττική 2022.
4. Still από την τηλεοπτική σειρά της ΕΡΤ 'Τα Λαυρεωτικά', 1982. Σκηνοθέτης / σεναριογράφος: Γιώργος Μιχαηλίδης. Στην εικόνα απεικονίζεται ο Ιωάννης Βαπτιστής Σερπιέρης τον οποίο υποδύσαν ο ηθοποιός Νίκος Κούρος. Η σειρά αναφερόταν σε ιστορικά γεγονότα του Λαυρίου: στα Λαυρεωτικά (1873) και στην απεργία των μεταλλορύχων στο Λαύριο (1896).

ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY
Arts & Culture Research Lab Observatorium

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

ΘΕΡΜΕΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΠΡΟΣ

τον Αναστάσιο Μ. Βλάδο, πρόεδρο της Εταιρείας Μελετών Δαυρεωτικής,
τον Παναγιώτη Ζωτιάδη, manager LOT51,
τη Δρ. Μαρία Καγιάφα, αρχαιολόγο και υπεύθυνη του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Λαυρίου,
τη Γεωργία Κοτρέτσος, εικαστικό και καλλιτεχνική διευθύντρια της THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY,
το Γιάννη Διάπτη, συντηρητή μνημείων και έργων τέχνης και μουσειολόγο,
το Δημήτρη Λουκά, πρόεδρο του Ορυκτολογικού Μουσείου Καμάριζας,
το Νικηφόρο Μείμαρόγλου, υποψήφιο διδάκτορα της σχολής Πολιτικών Μηχανικών του ΕΜΠ και επιστημονικό συνεργάτη της ομάδας 'Μπουλούκι',
την Ειρήνη Μιχαηλίδου, γεωπόνο και αναπληρώτρια υπεύθυνη του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Λαυρίου,
τη Δέσποινα Μπαλοπίτα, υπεύθυνη του συνεδριακού κέντρου, εκδηλώσεων Τεχνολογικού Πολιτιστικού Πάρκου Λαυρίου & μουσειολόγο,
την Ιωάννα Ντούτση, χημικό μηχανικό του ΕΜΠ, με μεταπτυχιακή εξειδίκευση στην «Προστασία Μνημείων – Γλυκά και Επεμβάσεις Συντήρησης», και επιστημονική συνεργάτη της ομάδας 'Μπουλούκι',
τον Κώστα Σπηλιόπουλο, manager του LOT51,
τον Ασημάκη Χαδομέλη, μηχανολόγο μηχανικό και διευθυντή του Τεχνολογικού Πολιτιστικού Πάρκου Λαυρίου,
και τους συναδέλφους που μας συνόδευσαν στις περιηγήσεις, Χριστόφορο Δούλγερη (φωτογράφος) και Ελένη Μιχαηλίδη (επιμελήτρια).

Λαυρεωτική
ΑΤΤΙΚΗ
ΕΛΛΑΔΑ

In place

ΤΕΛΟΣ

Η ομάδα Campus Novel επιχειρεί να εντοπίσει τα φυτά που βοηθούν στην αποκατάσταση του περιβάλλοντος, να παρατηρήσει τις φυσικές διεργασίες που αργά 'θεραπεύουν' το έδαφος και να θέσει σε κρίση την ουτοπία της μεγέθυνσης επαναξιολογώντας τα οικολογικά και πολιτικά όρια της.

Campus Novel | Καλλιτεχνική ομάδα | Lavreotiki art project

Προσεγγίζω την έρευνα μέσα από τη γραφή, την ποίηση, και τα ζωγραφικά σχέδια και ψάχνω στην ιστορία της Λαυρεωτικής σύμβολα που συνδέονται με το υδάτινο στοιχείο και τη θηλυκή αρχή.

Ενα Ίσλιεφ | Εικαστικός | Lavreotiki art project

Το επιστέγασμα της έρευνας αυτής συνδέεται με την τεχνολογία και την αρχαιολογία, δύο έννοιες που βρίσκονται διαρκώς σε έναν δορυφορικό συσχετισμό.

Αύγουστος Βεϊνόγλου | Εικαστικός | Lavreotiki art project

Είναι αδύνατο να μην προσέξει κανείς τα ίχνη που έχει αφήσει ο άνθρωπος μέσα στο φυσικό τοπίο, αλλά και τα ίχνη που έχει αφήσει η φύση με τη σειρά της γύρω και πάνω σε ό,τι μέσα στην πάροδο του χρόνου έχει σηματοδοτήσει ανθρώπινη δραστηριότητα.

Μαρία Ευσταθίου | Εικαστικός | Lavreotiki art project

Μια μανόλια που συναγωνίζεται επίμονα τους κουρασμένους φοίνικες στάθηκε εμπόδιο στα όσα μελετούσα ενάμιση χρόνο. Το Lavreotiki Art Project, ήταν το δώρο που ήρθε να πλαισιώσει την σχεδόν εμμονική λατρεία μου για τούτη την ακρούλα της Αττικής.

Γεωργία Κοτρέτσος | Εικαστικός | Lavreotiki art project

Πρόθεση είναι η σύνθεση των στοιχείων της μνήμης, η επαλήθευση της ιστορικής μνήμης και η ανάδειξη ιστορικών γεγονότων που έρχονται σε δεύτερη ή και τρίτη θέση στην επίσημη ιστορικά συλλογική μνήμη.

Παναγιώτης Λάμπρου | Εικαστικός | Lavreotiki art project

Το πάρκο, πλέον έρημος τόπος, λειτουργεί ως διανοητικό πεδίο. Η πνευματικότητα του τοπίου ενισχύεται με την παρουσία του dry tomb, ενός τόπου υγειονομικής ταφής ρυπασμένων εδαφών.

Μαρία Νικηφοράκη | Εικαστικός | Lavreotiki art project

Το τοπίο της Λαυρεωτικής απλώνεται ως ένα γεωλογικό 'σώμα' που φανερώνει ίχνη των μεταλλάξεων του από τα βήθη του χρόνου, και μέσα σε αυτό διακρίνει κανείς το αποτύπωμα της επινοητικότητας του ανθρώπου να εξερευνήσει τον κόσμο και να αναπτύξει τις υπαρξιακές του ανάγκες.

Γιώργος Παλαμάρης | Εικαστικός | Lavreotiki art project

Ο τόπος της Λαυρεωτικής είναι μέρος του σώματός μου.

Κατερίνα Παπαζήση | Εικαστικός | Lavreotiki art project

Θα αντιμετώπισω την Λαυρεωτική ως ένα γεωλογικό τοπίο που τα στρώματα των πετρωμάτων εμπεριέχουν -εκτός από την ιστορία της γης- ιστορίες ανθρώπων και εποχών.

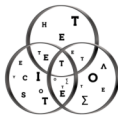
Γιώργος Σαλαμέ | Εικαστικός | Lavreotiki art project

« Ένα που σου αρέσει, που σου τραβάει το μάτι ενώ περπατάς, αυτό που χωράει στο χέρι σου, στην τσέπη σου και που μπορείς να ταξιδέψεις με αυτό στις αποσκευές σου».

Βασιλική Σηφιστρατουδάκη | Εικαστικός | Lavreotiki art project

Η ίδρυση της πόλης και η εκμετάλλευσή του εργατικού δυναμικού από τον Ι. Β. Σερπέρη, η πίεση από τις ελληνικές κυβερνήσεις να πουλήσει την εταιρεία του σε ελληνικά χέρια, η στάση των εργατών αλλά και το χρηματιστηριακού τύπου σκάνδαλο που ορομολόγησε ο Αντρέας Συγγρός, έγιναν κομμάτι μίας αφήγησης που προφανώς σύναθε με την ρητορική της νέας πολιτικής δύναμης που κυβερνούσε τη χώρα.

Αλεξής Φιδετζής | Εικαστικός | Lavreotiki art project

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY, INC. COPYRIGHT © 2022
THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY, INC. ALL RIGHTS RESERVED
Lavreotiki Art Project
ISSN 2732-706X